

ŻYCIE STRAŻACKIE

Organ Związku Straży Pożarnych Województwa Kieleckiego.

MIESIĘCZNIK.

!! W JEDNOŚCI SIŁA !!

ADRES REDAKCJI:

RADOM,

UL. MARJACKA № 5.

Telefon Nr. 568.

ADRES ADMINISTRACJI:

SOSNOWIEC,

UL. KOŁŁATAJA 3.

Telefon Nr. 68.

CENY OGŁOSZEŃ:

cała stronica	Zł. 50
połowa stronicy	„ 25
ćwiartka	„ 15
ósemka	„ 8
szesnastka	„ 5

TREŚĆ: Od redakcji. — Znaczenie wychowania fizycznego w Pożarnictwie. — Przegląd prasy fachowej. — Gaśnice chemiczne. — Sygnalizacja pożarowa. — Raport o odprawie oficerów, prezesów i sekretarzy Okręgu Sandomierskiego. — Z Kieleckiej Straży Ogniowej — Tymczasowe zestawienie szkód ogniowych. — Zestawienie porównawcze zaołków z P. Z. U. W. — Dział Urzędowy: Okólniki od Nr. 1 do Nr. 30. — Odcinek. — Statut Związku Straży Pożarnych Województwa Kieleckiego. — Ogłoszenie.

OD REDAKCJI.

Wstępujemy w trzeci okres roczny wydania „Życia Strażackiego” z niezłomną wiarą, że czasopismo to w dalszym ciągu będzie niezbędnym w rękach każdego członka Związku.

W myśl założenia „Życie Strażackie”, jako organ Związku Straży Pożarnych Woj. Kieleckiego, było drogowskazem w ofiarnej pracy dla zrzeszonego Strażactwa Ochotniczego.

To zadanie staraliśmy się wykonać i w dalszym ciągu będziemy służyli radą i wskazówkami w dążeniu do ujednolinitenia i usprawnienia pracy społecznej na niwie pożarnictwa.

W dalszym ciągu łamy nasze będą dostępne dla wszystkich działaczy pożarniczych, którzy zechcą się wypowiedzieć w sprawach fachowych i korporacyjnych.

Skupianie myśli twórczych, dzielenie się z szerokimi sferami czytelników poglądami i zapatrywaniami, rzeczowa krytyka przejawów działalności musi się przyczynić do pogłębiania podstaw naszej pracy, do ożywienia naszej organizacji, do ściślejszego zespolenia poszczególnych członków w myśl hasła strażackiego „Jeden za wszystkich — wszyscy za jednego”.

Wzywamy więc do współpracy wszystkich komu sprawa rozwoju pożarnictwa i Związku leży na sercu.

ZNACZENIE WYCHOWANIA FIZYCZNEGO w POŻARNICTWIE.

Nasze drużyny przed wojną miały za zadanie nie tylko walkę z ogniem, ale i wychowanie młodych bojowników wolności,

Z chwilą odzyskania wolności, otworzyły się przed nami inne zadania i nowe pola pracy społecznej

Oprócz wyszkolenia fachowego w zakresie strażactwa, zadaniem naszym jest fizyczne udoskonalenie druha strażaka.

Musimy dążyć do tego, aby każdy z druhow i każda drużyna stanowiła możliwie idealny typ człowieka moralnie i fizycznie zdrowego.

Mówię „fizycznie zdrowego”, bo zdrowi fizycznie jest podstawą umysłowej — moralnej i społecznej działalności człowieka w ogólności, a szczególności — strażaka.

Zdrowie fizyczne jest jednym z najważniejszych postulatów sprawnej działalności strażackiej.

Bojowa wartość naszych drużyn zależy w zupełności od stopnia zdrowotności poszczególnych jej członków, więc obowiązkiem każdego strażaka jest usilne staranie się o zdrowie i wytrzymałość fizyczną.

Teżyzna fizyczna daje nieodzowną w walce z żywiołem wytrzymałość nerwów, przytomność w pracy i równowagę.

Wychowanie fizyczne w drużynach, oto jedno z zadań instruktora, mające na celu postępowanie w strażactwie. Dlaczego?

Akc. Nr. 1278/1
A.

Biblioteka Jagiellońska

1002114068

Dlatego, że wychowanie fizyczne w strażach jest rzeczą pierwszorzędną wagi, ani wysokie udoskonalenie sika-
wek, ani automatyczne drabiny, ani szybkobieżne samo-
chody, ani doskonałość gaśnic, ani sprecyzowany strój
strażacki nie przyczyni się do podniesienia bojowej spraw-
ności drużyn, jeśli jej członkom niezapewnimy tężyzny
fizycznej,

Jasne jest, że człowiek słaby, choćby miał najsza-
chetniejsze chęci niesienia pomocy bliźniemu, niebędzie
w stanie zamienić w czyn swych dobrych chęci bo nie
starczy mu siły, a jeśli pójdzie, to padnie na placu boju
i utrudni pracę innym.

Organizowanie drużyn bez zapewnienia swym człon-
kom drużyny wychowania fizycznego to budowanie gma-
chu bez fundamentów i skazanie drużyny na żywot ane-
miczny, niezdolny do rozwoju.

Powie ktoś — „co tu mówić o zdrowiu strażaka,
przecież chorych do drużyn nieprzyjmujemy“ to prawda,
lecz trzeba pamiętać, że wszystko na świecie nie jest
trwałe, a tembardziej zdrowie. Obowiązkiem władz dru-
żyny jest nie tylko zachować drużów w zdrowiu, ale pod-
nieść stopień sprawności opartej ich zdrowotności, wy-
trwałości nerwów, aby jak najdłużej mogli z pełnem za-
dowoleniem służyć bliźniemu w potrzebie.

Wiemy o tem że każdy z drużów w walce z ogniem
jest narażony na utratę życia lub kalectwo, należy więc
szukać takich sposobów, aby zapewniły mu sprawność na
placu boju i umiejętność unikania nieszczęścia. Dowie-
dzionem jest, że $\frac{3}{4}$ naszych nieszczęść i niedomagań
fizycznych tkwi w naszej niezręczności i nieumiejętności
radzenia sobie w trudniejszych okolicznościach życiowych.

Wychowanie fizyczne rozporządza całym szeregiem
zabiegów technicznych mających na celu rozwój fizyczny
człowieka, wzmacnianie całego organizmu, wyrzucenie zrę-
czności ruchów, zahartowanie ciała na zmiany atmosfery-
czne, wytrwałość w pokonywaniu przeszkód, wyrobienie
odwagi, miary we własne siły, oraz chęć i zapał do pracy.

W całości kształcenia wychowania fizycznego przodujące
stanowisko zajmuje gimnastyka, czyli właściwa technika
ciała, lekkoatletyka i gry.

Gimnastyka obejmuje cały szereg ruchów dostoso-
wanych do normalnych ruchów człowieka.

Ruchy te mają na celu rozwój poszczególnych części
organizmu, oraz wyrobienie siły w mięśniach i nerwach.

Ćwiczenia gimnastyczne doskonale wpływają na obieg
krwi i regulują trawienie.

W ćwiczeniach nie wolno zapominać o ćwiczeniach
oddechowych, które rozwijają płuca, przyzwyczajają do
głębokiego i równego oddychania, oraz uczą wytrzymy-
wać oddech.

Regulowanie oddechu dla strażaka jest pierwszo-
rzedną umiejętnością zwłaszcza jeśli znajdzie się, w walce
z ogniem, gdzie nieraz z konieczności będzie musiał za-
trzymać oddech, aby niezachłysnąć dymu.

Ćwiczenia zbiorowe mają tę wielką zaletę, że budzą
poszanowanie rozkazu, rozwijają karność, umiejętność
współżycia z bliźnimi w gromadzie, solidarność i wytrwa-
łość w pracy, której nam niestety brak w każdej dzie-
dzinie życia społecznego.

Ćwiczenia muszą być stopniowane (przechodzić od
łatwiejszych, do trudniejszych) i równomiernie rozłożone,
aby cały organizm był równomiernie rozwijany.

Nie można ćwiczyć np. ramion, a zaniedbywać nogi
i odwrotnie, gdyż to spowodowałoby kalectwo organizmu,
rozminęlibyśmy się celem ćwiczeń.

Każda lekcja winna przeto obejmować ćwiczenie rzę-
dowe czyli musztra, ćw. wstępne (ćw. głowy — nóg, rąk,
tułowia (plecy, boki) przysiady, ew. główne (napon, zwie-
szenie, podpony, równowaga, ćw. pleców, przodu, boków).
Marsze, biegi, skoki, gry, ćwiczenia odwodzące.

Ćw. łagodzące (przysiady, ćw. boków, plec, przodu,
oddechy).

Lekka atletyka zawiera cały szereg ćwiczeń chodu,
biegu, skoku, oraz rzutu ciężkimi przedmiotami.

Ćwiczenia lekkoatletyczne są najlepiej dostosowane
do naturalnych ruchów i wysiłków człowieka i wszech-
stronnie rozwijają organizm ludzki.

Podczas ćwiczeń wszystkie części organizmu są
w ruchu, nawet mięśnie wyprostne kończyn i mięśnie
brzuszne.

Napięcie mięśni jest krótkotrwałe, a treściwe.

Lekka atletyka jest bardzo wygodna dla naszych
drużyn, bo nie wymaga żadnego nakładu pianażnego na
przyrządy do ćwiczeń.

Jeśli zastanowimy się nad tem, co jest podstawą bo-
jowej sprawności strażaka, to dojdziemy do wniosku, że
nogi i ręce w pracy strażackiej odgrywają równą rolę,
przeto zadaniem drużyny jest doprowadzić drużów do
najwyższej doskonałości wprawę w biegu, chodzie, skoku
i celnem rzucie ciężkimi przedmiotami.

Można to osiągnąć za pomocą ćwiczeń lekko atle-
tycznych prowadzonych stale — systematycznie bez prze-
ładowania.

Trzecim działem są gry na wolnem powietrzu.

Zaletą ich jest też, że nie potrzebują nakładu pie-
niężnego ćwiczą ciało wszechstronnie — uczą działania
łącznego — szybkiej orientacji, uczą szlachetnie walczyć
z przeciwnikiem, wyrabiają umiejętność przenoszenia in'e-
resu drużyny ponad ambicję, jednostki, wyrabiają sumien-
ność, poszanowanie praw i karność — nadto wprowadzają
do życia zbiorowego — wesołość, dają ujście energii
i swobodnej zabawie uprzyjemniając pobyt w drużynie
każdemu człowiekowi.

W grach biorą udział wszyscy członkowie drużyny,
starzy i młodzi — nie potrzeba żadnych przyrządów,
oprócz piłki, ani też niepotrzebne są specjalne kostjomy,

Gry i zabawy są podzielone na kilka części i przy-
stosowane do wyrobienia pewnych części organizmu, i tak
gry ćwiczeń w biegach — skokach — zaprawiają do cel-
nych rzutów, budzą ruchliwość, zręczność i orientację.
Zabawy oparte na zapaśnictwie i mocowaniu się rozwijają
mięśnie w sposób naturalny. Zabawy dzielą się na zaba-
wy **bieżne**, (rozwijają ruchliwość, zręczność orientację—)
są wstępniemi ćwiczeniami do biegów, **piłkowe**, — są
uzupełnieniem zabaw bieżnych rozwijają zręczność i zwin-
ność.

Zabawy i gry rzutne — rzucanie do celu ciężar-
ków — kul — krążków, ćwiczą celność w rzucie, rozwi-
jają mięśnie rąk, są przygotowaniem do wyszkolenia
w rzutach lin, ratowniczych płócien, drabin i t. p.

Zabawy z mocowaniem mają na celu wyrobie-
nie siły w mięśniach i pokonywanie trudności.

Biegi rozstawne zaprawiają do dłuższych biegów
połączonych z pewnymi pracami np. podawania przedmio-
tów.

Jest jeszcze cały szereg zabaw, których niewymie-
niam, bo mniej się nadają dla drużyn strażackich a wię-
cej dla wojska.

Muszę nadmienić, że gry należy prowadzić oddzia-
łami i raz na miesiąc, lub kwartał prowadzić zawody co
wpływa w wysokim stopniu na wyrobienie szlachetnego
współzawodnictwa między drużynami — oddziałami.

Moment higieniczny. Każde ćwiczenie musi przy-
nosić drużynie zdrowie, to jest cel wychowania fizycz-
nego, a wtedy go osiągniemy, jeśli podczas ćwiczeń bę-
dziemy zwracali uwagę na higienę. Trzeba dbać o to, aby
sala wczasie ćwiczeń była napełniona świeżem powie-
trzem.

Ubiór winien być swobodny, aby nie tamował krwio-
biegu i oddechu, na boisku należy też unikać przemęcze-
nia i spocenia, a jeśli trzeba ćwiczyć w mundurach to
należy rozpiąć kołnierze i górne guziki mundura.

Przemęczenie jest bardzo szkodliwem z tego wzglę-
dn, że ćwiczący tracą panowanie nad sobą i obniża się

stopień energii czynnej, a za tem idzie osłabienie silnej woli, zniechęcenie do pracy nad sobą i apatja.

Przemęczenia należy unikać również i na ćwiczeniach — z taborem ogniowym.

Jest to moment bardzo szkodliwy, obniża się przez to bojową sprawność strażacką.

Wszędzie musi być umiar i równowaga — bowiem bez tych dwóch czynników nawet najlepsza, najszlachetniejsza i najbardziej ideowa praca idzie na marne.

Ćwiczenia bez umiaru i równowagi są niebezpieczne dla zdrowia ćwiczących, lepiej nie ćwiczyć, niż ćwiczyć ze szkodą dla zdrowia. Nie można również gimnastykować drużyny po forsownych ćwiczeniach z całym taborem i odwrotnie, t. zn. nie można urządzać ćwiczeń z taborem, po ćwiczeniach gimnastycznych.

Dobór ćwiczeń musi być oparty na zasadzie od łatwiejszego do trudniejszego ćwiczenia muszą obejmować wszystkie grupy mięśni — np. ćwiczenia głowy — nóg — ramion i tułowia.

Ćwiczenia muszą być tak zestawione, aby się nie powtarzały, a tem samem nie wprowadzały pierwiastku nudy.

Drużyna musi znać cel ćwiczeń — w praktyce pożarnej.

W tym celu należy druhów pouczyć o pożytku i praktycznem zastosowaniu ćwiczeń w walce z ogniem.

Należy wzbudzić zapał do ćwiczeń gimnastycznych bowiem zapał jest nie tylko bodźcem do pracy nad sobą, ale i jakoś wykonywanych ćwiczeń jest w zupełność, zależną od zapału.

Ćwiczenia muszą być tak prowadzone, aby ćwiczący jak najmniej zużywał energii mięśniowej, a dawał z siebie maksimum pracy. W tym celu każde poszczególne ćwiczenie musi być objaśnione i pokazane na jednym z ćwiczących, aby ćwiczący wiedzieli czego naczelnik od nich żąda.

Bardzo ważnym czynnikiem usuwającym zmęczenie są ćwiczenia oddechowe. Ćwiczenia oddechowe mają i tą dobrą stronę, że powiększają objętość klatki piersiowej i wprowadzają do płuc dużą ilość powietrza, a usuwają powietrze zepsute.

Dostarczenie świeżego powietrza płucom orzeźwia organizm, usuwa zmęczenie i zapewnia świeżość nie tylko cielesną, ale i umysłową a więc i zdolność do dalszej pracy.

Nie wolno w razie nieudanego ćwiczenia przez poszczególnych ćwiczących, wymyślać, dokuczać, przerywać,

a tem samem zniechęcać, należy poprawić drogą odpowiedniego nauczania. Jeśli którykolwiek z druhów niema odwagi do wykonania jakiegoś trudniejszego ćwiczenia — dajmy na to na przyrządach, należy pouczyć, zapewnić o używalności i mocy przyrządów, lecz nigdy nie wolno drwić, przezywać tchórzem i wyśmiewać.

Wprowadzenie wychowania fizycznego do Straży Pożarnej wyda się nie jednemu druhowi inowacją, lecz spójrzmy choć pobieżnie na zagranicę — a zobaczymy jak jest postawiona sprawa wychowania fizycznego zagranicą i u nas.

Porównajmy np. Londyn w roku 1893, a więc 30 lat wstecz, miał już 7.700 boisk do gier i ćwiczeń, a Lwów przed wojną miał 4 boiska.

W tym samym roku miasto Bostonu zakupiło za 34 miliony dolarów gruntów w promieniu 20 klm, na parki dla publiczności wraz z boiskami do gier i basenami dla sportu wodnego.

Chicago posiada 63 parki przeznaczone dla wszystkich działów wychowania fizycznego i sportów. Każde miasto w Ameryce posiada doskonale urządzone park — to zn. że w parku przeznaczonym do wych. fizycznego, znajdują się boiska do zabaw — ćwiczeń gimnastycznych, baseny do pływania i kąpieli, tory wyścigowe i t. p.

Niemcy i Szwajcarja do 1907 roku wykształciły 14.364 instruktorów i przeznaczyły największą ilość ziemi na boiska — np. Brema i Hanower przeznaczyły na każde 1000 mieszkańców 1800 m² ziemi. Każda gmina musi dać boisko do zabaw i utrzymywać instruktora, a politechnika hanowerska w 1912 roku urządziła boisko 15 morgowe wraz z budynkami. Niemcy swoją fizyczną wytrwałość w europejskiej wojnie zawdzięczają racjonalnie postawionemu wychowaniu fizycznemu.

Finlandja jakkolwiek jest państwem bardzo młodem, jednak wychowanie fizyczne postawiła bardzo wysoko i może służyć dla nas przykładem w tej dziedzinie.

Koryfeusze moralności społecznej twierdzą, że tam, gdzie jest wysoko postawione wychowanie fizyczne i sporty, tam zmniejsza się liczba przestępców, a wzmacnia się obronna siła państwa.

Widzimy więc, że wychowanie fizyczne jest wielką wartością w pracy strażaka, przeto leży w interesie drużyn, aby takowe było prowadzone ze zrozumieniem rzeczy i zamilowaniem, ku ogólnemu pożytkowi idei pożarnej i chwale Rzeczypospolitej Polskiej.

Halina Grządzińska.

Na zasadzie postanowienia z dnia 3 grudnia 1928 r. L. B. P. 8.624-28 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków pod Nr. 1861. — Stowarzyszenie pod nazwą „Związek Straży Pożarnych Województwa Kieleckiego”

Wojewoda Kielecki
wz. Dł. K r o e h l.

STATUT

Związku Straży Pożarnych Województwa Kieleckiego.

1. Cele, teren działalności i siedziba.

§ 1. Związek Straży Pożarnych Województwa Kieleckiego jest częścią składową Głównego Związku Straży Pożarnych R. P. i ma na celu:

- organizowanie na terenie swej działalności obrony od pożarów i utrzymanie jej w stałej gotowości bojowej,
- zjednoczenie na terenie swej działalności wszystkich Staży Pożarnych w jednolitą korporację,

c) rzecznictwo spraw pożarnictwa miejscowego wobec społeczeństwa i władz I i II instancji,

d) zarządzanie sprawami strażactwa przez swych przedstawicieli w Radzie Naczelnej Głównego Związku Straży Pożarnych R. P.

Terenem działalności Związku jest Województwo Kieleckie, siedzibą zaś władz Związku jest wyznaczona Rada.

§ 2. Dla urzeczywistnienia swych celów Związek Wojewódzki, jako zwierzchnia na swym terenie władza straży pożarnych:

a) zespala i reguluje działalność poszczególnych Związków Okręgowych,

b) udziela rad fachowych Związkowi Okręgowemu, przeprowadza lustracje Związków Okręgowych i Straży, urządza konferencje fachowe, organizuje kursy pożarnictwa i zjazdy lokalne,

c) organizuje Związki Okręgowe i Straże Pożarne, oraz popiera Straże już egzystujące,

d) opracowuje materiały, dotyczące walki z pożarami oraz zbiera dane statystyczne.

Przegląd prasy fachowej.

W numerze 10—11 „Wiadomości Pożarniczych“, organie Związku Straży Pożarnych Woj. Krakowskiego, (adres redakcji: Bochnia, ul. Mickiewicza Nr. 243, prenumerata roczna 6 zł.) wstępny artykuł insp. A. Biedroń Kalinowskiego jest poświęcony „Doniosłym reformom w ustroju organizacji Straży Pożarnych Woj. Krakowskiego. W pracy swej autor zapowiada „przebudowę ustroju naszej Korporacji, abyśmy mogli sprostać zadaniom nakreślonym przez Wodza, którego zadaniem jest wyścig pracy. Szczegóły tych reform mają być omawiane w najbliższych numerach „Wiadomości Pożarniczych“, narazie insp. Biedroń Kalinowski stwierdza, iż kilkuletnia obserwacja obecnego prawnego ustroju korporacji naszej przez organa władz wojewódzkich państwowych i korporacyjnych wykazała:

a) że organizacja nasza, mająca tak doniosłą rolę państwowo-twórczą do spełnienia, nie jest do niej przygotowana, z powodu rozdrobnienia jej członków na setki drobnych organizmów, samodzielnych, często nie mających tylko z tego powodu, podstaw egzystencji, a następnie z powodu niedostatecznej zależności, kontroli i podporządkowania się tych rozdrobnionych organizmów dla dobra sprawy,

b) że w oddziałach straży pożarnych znajduje się nadmierna ilość oficerów i podoficerów,

c) że oficerowie i podoficerowie ci, aczkolwiek ludzie najbardziej przepełnieni duchem obywatelskim, nie posiadają koniecznych kwalifikacji technicznych i fachowych bo:

d) stopnie ich są uzyskiwane drogą wyboru, który znów odbywa się w większości wypadków na zasadzie sympatii członków, albo wogóle drogą przypadku, a nie kwalifikacji kierowniczych, technicznych i fachowych, które są jedynie decydującymi w naszej organizacji,

e) że administrowanie oddziałami w większości wypadków odbywa się nieprawidłowo,

f) że wyszkolenie prowadzone jest niesystematycznie i dorywczo,

g) że przepisy i zarządzenia wyższych szczebli organizacyjnych nie są respektowane i przestrzegane.

Wiadomo, że każda organizacja czy skupisko ludzkie, musi posiadać do życia następujące warunki:

a) podstawy prawne, czyli statut, któryby wiązał wszystkie, rozrzucone po obszarze województwa oddziały danej organizacji w jedną całość, to jest taki, aby najwyższa władza wojewódzka mogła opierać się na nim,

e) utrzymuje dla swych członków biblioteki i czytelnice, wydaje lub subsyduje czasopisma, broszury, podręczniki i dzieła poświęcone sprawom pożarnictwa.

f) wyjednywa u władz I i II instancji i instytucji poparcie dla Związku Wojewódzkiego, Związków Okręgowych i Straży Pożarnych, oraz opinuje o zasiłkach Tow. Ubezpieczeniowych dla członków Związku,

g) organizuje i popiera spółdzielnie strażackie,

h) przedstawia Głównemu Związkowi Straży Pożarnych R. P. wnioski o nagrody za zasługi położone na polu pożarnictwa, oraz udziela odznaczeń w zakresie własnych uprawnień, stosownie do regulaminu odznaczeń.

§ 3. Prace swoje w zakresie wymienionym w § 2, Związek prowadzi zgodnie z postanowieniami niniejszego statutu, regulaminami i uchwałami Rady Naczelnej Głównego Związku.

§ 4. Związek Wojewódzki z chwilą zarejestrowania staje się osobą prawną i jako taki posiada prawo nabywania i zbywania majątku ruchomego i nieruchomego, przyjmowania darowizn i zapisów i wogóle zawierania wszelkiego rodzaju kontraktów i umów z zachowaniem obowiązujących w tym zakresie przepisów prawnych.

wydawać z jednej strony zarządzenia i brać za stan tej całości odpowiedzialność, z drugiej zaś, aby podległe jednostki były prawnie i moralnie zobowiązane słuchać i wykonywać skrupulatnie te zarządzenia,

b) do kierowania każdą organizacją, powołanych jest szereg ludzi na najrozmaitszych szczeblach i od stopnia ich przygotowania fachowego i kierowniczego decydująco zależy rozwój danej organizacji. Bo i cóż będzie za korzyść z tego, gdy będziemy posiadać znakomite podstawy prawne czyli statuty i regulaminy, gdy nikt nie będzie się na nich znał, nie potrafi ich wprowadzić w czyn, w życie i na ich podstawie nie będzie mógł kierować oddziałem powierzonym jego pieczy i staraniom. Jak z tego jasno i dobitnie wynika, stosem pacierzowym organizacji naszej jest doborowy i fachowo jednolicie przygotowany korpus oficerów i podoficerów straży pożarnych, świadomy swych szczytnych obowiązków.

c) Trzecim podstawowym warunkiem bytu każdej, a więc i naszej organizacji jest uregulowanie jej podstaw finansowych i gospodarczych. — Może to być dokonane tylko przez ludzi, którzy jak w punkcie b) wspomniałem, będą znali z fachowej strony potrzeby tej organizacji: w oddziale, rejonie, okręgu i województwie. Nikt przecie nie może mieć pretensji do życia, nie wiedząc dokąd dąży i czym się kieruje w życiu. Nie planując nie widzi się przyszłość, ale i żadnych owoców, gdyż organizacja taka staje się piłką podrzuconą przez przechodniów.

Porównajmy teraz stan istniejący z tym, jakim on być powinien, a łatwo przekonamy się, że jest to ostatni dzwonek na alarm i do tego apelu stanąć muszą wszyscy, którym wartość, wielkość i siła tej organizacji nie są obojętne — zgodnie, cicho, wyzbywając się dawnych rujnujących nas przesadnych pojęć o wolności organizacyjnej, ochotniczej i t. p. hasła mało mających wspólnego z potęgą korporacji, o której jednak wszyscy stale przemysłują i mówią.

W artykule „Spółdzielczość w Strażach Pożarnych“ Stanisław Gościszewski podaje do wiadomości, że za parę tygodni przy Związku Straży Pożarnych.

Woj. Krakowskiego otworzoną zostanie Spółdzielnia Związku.

Celem, który przyświeca organizatorom Spółdzielni, jest konieczność wspólnej obrony przed nadmiernymi cenami przy nabywaniu wszystkich artykułów pożarniczych używanych przez straże pożarne. Obowiązkiem Spółdzielni będzie zastąpić swych członków wszędzie tam, gdzie dotychczas sami musieli, nieraz ze stratą czasu i pieniędzy, szukać tych artykułów jakie im były potrzebne.

§ 5. Związek może posiadać swój sztandar i używać pieczęci ustalonej przez Główny Związek

II. Członkowie.

§ 6. Członkowie Związku dzielą się na rzeczywistych, popierających i honorowych

§ 7. Członkami rzeczywistymi są Okręgowe Związki Straży Pożarnych z terenu Województwa Kieleckiego, które zgłaszają swe przystąpienie na zasadzie uchwały Zarządu Okręgowego. Wniosek o wykreślenie może być zgłoszony na zasadzie uchwały Walnego Zebrania Okręgu zapadłej większością co najmniej 2/3 głosów przy obecności co najmniej 2/3 uprawnionych do głosowania.

§ 8. Członkami popierającymi mogą być:

a) osoby prawne (powiatowe Związki Komunalne, miasta, gminy, instytucje i Stowarzyszenia), które zgłoszą swe przystąpienie do Związku,

b) osoby pojedyncze, które na zasadzie zgłoszenia zostaną przez Zarząd przyjęte.

§ 9. Osoby pojedyncze lub prawne, które położyły wybitne zasługi dla pożarnictwa lub Związku mogą być

Utworzenie silnej organizacji spółdzielczej opartej na jednostkach karnych, darzących i odnoszących się do Władz naczelnych Związku i Spółdzielni z pełnym zaufaniem, da nam możliwość ujęcia całego życia gospodarczego i wprowadzenia go na drogę jak najdalej idącej oszczędności zasobów materialnych Oddziałów straży pożarnych.

Artykuł o obronie przeciwgazowej, dział urzędowy i korespondencje zamykają numer.

Nr 24 „Strażaka Śląskiego”, adres redakcji: Katowice, ulica Szopena 16/1, prenumerata roczna zł 7,50), poza świąteczną odezwą zawiera artykuł o ręcznych gaśnicach chemicznych. W dziale urzędowym umieszczono: 1) Sprawozdanie z posiedzenia Śląskiej Komisji Technicznej na którym opracowano szereg poprawek do projektu regulaminu zawodów nadesłanego przez Centralę, oraz ustalono redakcję wzorowego Statutu dla gmin o uregulowaniu obowiązku czynnego udziału mieszkańców w akcji ratunkowej podczas pożaru. 2) Sprawę rozwiązywania „Związków sikawkowych”, 3) Wzorowy statut oraz wyjątki z projektu regulaminu zawodów opracowanego przez Gł. Związek.

Artykuł druha Barona o przepisach dotychczasowych budowy teatrów i odezwy noworoczne od redakcji i administracji oraz program radiostacji katowickiej zamykają numer.

W numerze 12/16 „Strażaka Pomorskiego” (adres: Grudziądz, Ratusz, prenumerata roczna zł. 3), poza świąteczną odezwą, znajdujemy artykuł „O środkach do gaszenia ognia” i Kto jest zobowiązany do pomocy przy pożarach leśnych”. Poza tem na treść numeru składają się prace o gaśnicach chemicznych, sikawkach motorowych i o wynikach dochodzenia z racji masowego pożaru w Brusach. W dziale urzędowym umieszczono wykaz Straży, które zalegają ze składkami.

Gaśnice chemiczne.

Jak wiemy na podstawach teoretycznego obliczenia a również praktycznie obserwowanych zjawisk w czasie działania gaśnic ręcznych, reakcja chemiczna spowodowana celem osiągnięcia należytej siły wytrysku, doprowadza wewnętrzne ciśnienie płynów i gazów w naczyniu gaśnicy normalnie do 10-ciu atmosfer, zaś wielokrotnie, na skutek niedokładności w otworach wylotów, ciśnienie to znacznie się podnosi. Od wysokości ciśnienia uzależniona jest długość wytrysku płynu gaśniczego, jego siła uderzenia

w przedmiot płonący a więc zdolność przenikania warstw przedmiotu, studzenia go, czyli innymi słowy — zwiększenie się zdolności gaśniczych danego aparatu.

Dlatego wszyscy producenci ręcznych gaśnic chemicznych zabiegają o utrzymanie składników chemicznych swych aparatów na poziomie jakości, dającej względnie zapewniającej, znaczne ciśnienie wewnętrzne spowodowane odbywającą się w chwili uruchomienia gaśnicy — reakcją chemiczną.

Lecz aby osiągnąć pewność działania przy odpowiednim ciśnieniu, naczynie aparatu zbudowane być musi w sposób zapewniający bezpieczeństwo to znaczy, że zarówno jakość materiału użytego na budowę naczynia, jak niemniej grubość ścianek i solidność wykonania całości, musi całkowicie odpowiadać wymaganiom. W tym celu, każdy nowozbudowany aparat, a ściśle biorąc naczynie gaśnicy, musi być poddane próbom na ciśnienie znacznie przewyższające to, jakie powoduje reakcja chemiczna odbywająca się w rzeczonym naczyniu.

Daleki jestem w chwili gdy pisze obecne swe uwagi na ten temat, od myśli zajmowania się zagadnieniem czy i jak wogóle dokonywane są te wstępne próby wytrzymałości naczyń aparatów na wewnętrzne ciśnienie i czy istnieje, względnie powinien istnieć, autorytywny nadzór nad tym zasadniczym obowiązkiem wszystkich producentów ręcznych gaśnic chemicznych. Być może, iż życie strażackie i jego wypadki bieżące nakażą nam w przyszłości energicznie zająć się tą sprawą.

Zadaniem niniejszego artykułu jest zająć się zagadnieniem bezpieczeństwa aparatu, lecz nieco z innej strony.

Chodzi mi w tej chwili o te setki, a nawet tysiące aparatów, które sobie wiszą na ścianach rozlicznych budynków, w oczekiwaniu na moment, gdy zajdzie potrzeba użycia ich sprawności dla stłumienia powstałego pożaru.

Gwarancja wytrzymałości naczynia i wogóle użyteczności aparatu, jaką zapewniają firmy produkujące ręczne gaśnice chemiczne, nie przekracza naogół 10-ciu lat i słusznie. Bowiem metale z których są one zbudowane, choćbyśmy pominęli warunki specjalne bezpośredniego zetknięcia się z chemikaljami, ulegają przecież w miarę czasu obniżeniu swej jakości na skutek działania zmian atmosferycznych. Bardzo naiwnym byłby więc ten producent, który gwarantowałby wytrzymałość naczynia swego aparatu na czas nieograniczony. Zważyć bowiem należy i to również, że dana gaśnica może w ciągu okresu gwarancyjnego kilkakrotnie być używaną, a więc narażoną na gwarantowniejsze ciśnienie, na działanie ujemne odbywającej się reakcji chemicznej, nie dostateczne oczyszcze-

obdarzane godnością członków honorowych Związku Wojewódzkiego

§ 10. Członkowie popierający mogą być wykreślani ze Związku:

a) w razie nieopłacenia w ciągu dwóch lat składki członkowskiej,

b) osoby pojedyncze za czyny nieetyczne,

O wykreślanii członka decyduje Zarząd Związku Wojewódzkiego; od decyzji tej przysługuje prawo odwołania się do Rady Związku Wojewódzkiego.

§ 11. Członkowie rzeczywiści obowiązani są nadsyłać corocznie do Zarządu Związku Wojewódzkiego nie później, niż w ciągu I go kwartału roku budżetowego sprawozdania ze swych czynności w roku sprawozdawczym oraz projekt budżetu i planu działalności na rok przyszły.

§ 12. Członkowie rzeczywiści opłacają składkę roczną do Związku Wojewódzkiego w wysokości 50% składki przypadających od członków Związków Okręgowych.

Członkowie popierający opłacają składkę roczną w wysokości:

a) osoby prawne zł. 500,

b) osoby pojedyncze zł. 30.

Wysokość składek ustala Rada Związku Wojewódzkiego.

Członkowie honorowi składek nie opłacają.

III Władze.

§ 13. Władzami Związku Wojewódzkiego są:

A. Rada,

B. Zarząd.

A. Rada Związku Wojewódzkiego.

§ 14. Rada Związku Wojewódzkiego składa się:

a) z prezesów Związków Okręgowych, lub też Naczelników Okręgów,

b) z przedstawicieli Związków Okręgowych, z pośród czynnych członków straży, przyczem Związki liczące do 30 straży, delegują po 1 przedstawiciela, Związki liczące do 60 straży, delegują 2 przedstawicieli, zaś Związki liczące ponad 60 straży, delegują 3 przedstawicieli,

c) z przedstawicieli straży z powiatów nie posiadających Związków Okręgowych, w liczbie po 2 od każdego powiatu,

d) z przedstawiciela Urzędu Wojewódzkiego,

nie po użyciu a przed powtórne nalaadowaniem, na właściwą dla danego typu gaśnic konserwację i t. p. momenty odbijające się ujemnie na trwałości materiału z jakiego aparat jest zbudowany.

Dla silniejszego podkreślenia stanu bezpieczeństwa, a raczej niebezpieczeństwa w jakim znajduje się obecnie olbrzymia masa ręcznych gaśnic chemicznych rzekomo gotowych w każdej chwili do użytku, należy sobie uprzytomnić, że pokaźna ich liczba pochodzi z produkcji w okresie wielkiej wojny i bezpośrednio następnym, kiedy o metalu lepszego gatunku było bardzo trudno, a metale t. zw. półszlachetne były użytkowane wyłącznie na potrzeby armji. Produkowało się więc „ersatzy“, które pozostały jako pamiątka wojennego przemysłu i grożą wypadkami w razie ich użycia.

Sprawa ta jest nadzwyczajnie ważną, jeśli zważymy następstwa jakie spowodować może wybuch gaśnicy ręcznej pod ciśnieniem kilku czy kilkunastu atmosfer. Wypadki takie obserwujemy w latach ostatnich coraz częściej, a rezultaty ich, to okaleczenie obsługi. A więc zamiast aparatu zapewniającego bezpieczeństwo na wypadek pożaru, gaśnice takie stają się przyrządami wybuchowymi nie tylko nie działającymi jako środki zmniejszające skutki klęski żywiołowej, ale przeciwnie, powodującymi dalsze nieszczęścia, godzące już bezpośrednio w zdrowie i życie człowieka.

Zagadnienie bezpieczeństwa ręcznych gaśnic chemicznych, do którego pozwoliłem sobie podejść wprost bez szerszych omówień, winno by znaleźć rozwiązanie w sensie obowiązujących ustaw o bezpieczeństwie publicznem, ochronie pracy i odpowiedzialności prawnej.

Sprawą tą przedewszystkiem powinno się zainteresować bezpośrednio strażactwo, zwłaszcza działające na terenie zakładów przemysłowych, obfitujących w tego rodzaju urządzenia, wkroczyć tu powinny również urzędy Inspektorów Pracy, Inspektorów Górniczych, Przemysłowych, Władze Bezpieczeństwa Publicznego i właściciele budynków zabezpieczonych gaśnicami ręcznymi.

A nadewszystko, zainteresowanemi są w tym zagadnieniu producenci ręcznych gaśnic. Oni bowiem najbardziej odczuwać muszą każdy sporadyczny wypadek uszkodzenia gaśnicy, przez zmniejszenie się zaufania do produktu danej firmy, o co zresztą konkurencja bardzo skwapliwie się postara.

Wyjście z tej sytuacji niepewności w stosunku do każdej gaśnicy ręcznej, bez względu na jej typ czy patent, jest tylko jedyne.

Należy bezzwłocznie przystąpić do przeprowadzenia prób wytrzymałości na ciśnienie wewnętrzne wszystkich gaśnic ręcznych zaistalowanych bez ewidencji gwarancyjnej, oraz gaśnic, których konserwacja dotychczasowa nasuwa wątpliwości co do ważności udzielonej gwarancji przez producenta.

Próby rzeczzone winny być przeprowadzone przez producentów względnie ich reprezentantów i na koszt tychże, lecz pod nadzorem właściwych czynników.

Z powodu szczupłości ram niniejszego artykułu ograniczam się obecnie tylko od rzucenia tej myśli w przekonaniu, że wymienione powyżej czynniki myśl tą podejmą, rozszerzą i rozwiną akcję zmierzającą do zabezpieczenia zdrowia tych którym przypadnie z gaśnic korzystać, a tem samem do zapewnienia skuteczności stosowania gaśnic ręcznych.

Jednocześnie prosimy wszystkich naszych Szanownych Czytelników o nadesłanie nam stwierdzonych faktów wypadków z gaśnicami ręcznymi, aby można było zgrupować poważny materiał dla poparcia akcji o której mowa.

— Strażak Śląski.

Sygnalizacja pożarowa.

Sygnalizacja jest to sposób porozumiewania się za pomocą odpowiednich, zgóry już umówionych znaków. Sygnalizację możemy podzielić na: optyczną, t. zn. odróżnianą za pomocą wzroku, jak np. latarnie, flagi, rakiety świetlne i dymne i t. p. oraz na sygnalizację akustyczną — odróżnianą za pomocą słuchu, jak np. gwizdki, trąbki, syreny, dzwony i t. p.

Ponieważ artykuł niniejszy ma na celu zapoznanie się z urządzeniami, mającymi na celu szybkie i dobre alarmowanie straży w wypadkach pożaru, przeto zajmemy się tylko sygnalizacją akustyczną alarmową.

Najgłówniejszym bodaj warunkiem dobrej sygnalizacji strażackiej jest takie urządzenie, które niezwłocznie po wybuchu pożaru pozwoli na szybkie zaalarmowanie członków straży i pospieszenie na miejsce wypadku.

Prawie we wszystkich wypadkach pożaru straż bywa zaalarmowana przez ludzi postronnych, gdyż osoby, bezpośrednio pożarem dotknięte w chwili wypadku, zapominają o zawiadomieniu straży, lub są odcięte przez dym lub ogień. Dobra sygnalizacja powinna skrócić do minimum czas od chwili spostrzeżenia pożaru do chwili wyruszenia straży.

e) z 3-ch przedstawicieli Rady Wojewódzkiej,
f) z przedstawicieli prawno-publicznej instytucji ubezpieczeniowej, działającej na terenie Województwa, przy czem ilość przedstawicieli określa Rada Związku Wojewódzkiego,

g) z członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej,
h) z członków honorowych,
i) z Inspektora Związku Wojewódzkiego.

§ 15. Przedstawiciele Związków Okręgowych do Rady Związku Wojewódzkiego wybierają na okres 3-letni Zarządy Związków Okręgowych.

Wrazie ustąpienia członka Rady przed upływem jego kadencji — Zarząd Okręgowy, którego członek był przedstawicielem, wybiera na jego miejsce nowego członka.

Związek Okręgowy, którego przedstawiciel został powołany do Zarządu, deleguje na jego miejsce do Rady innego przedstawiciela na czas sprawowania przez pierwszego przedstawiciela czynności w Zarządzie.

§ 16. Przedstawiciele wymienionych w § 14 pkt d, e, f, niniejszego statutu wyznaczają corocznie właściwe władze,

§ 17. Do zakresu działania Rady Związku Wojewódzkiego należy:

a) rozważanie wniosków w sprawach, mających na celu podniesienie obrony przeciwpożarowej,
b) uchwalanie wniosków o zmianie statutu niniejszego,

c) uchwalanie wniosków o likwidacji Związku Wojewódzkiego,

d) uchwalanie corocznie preliminarza budżetowego i planu działalności,

e) decydowanie o kupnie i sprzedaży nieruchomości i obciążaniu ich długami,

f) decydowanie o przyjmowaniu warunków darowizn i zapisów,

g) zatwierdzanie sprawozdań z czynności, wykonania budżetu i planu działalności Zarządu Związku,

h) wybieranie prezesa Rady, prezesa Zarządu i pozostałych członków Zarządu, oraz Komisji Rewizyjnej,

i) decydowanie o rozwiązaniu Związku Okręgowego,

j) decydowanie na wniosek Zarządu o rozwiązaniu Zarządu Związku Okręgowego i wyznaczenie terminu nowych wyborów,

Sygnalizację słuchową (akustyczną) możemy podzielić na głośną i cichą. Ponieważ Straże ochotnicze obejmują swoją działalnością duże tereny, przeto najczęściej bywa stosowana sygnalizacja głośna, przy pomocy dzwonków, trąbek (bekadeł), syren ręcznych lub elektrycznych i t. p. Sygnalizacja głośna posiada poważne braki, ponieważ cała ludność wsi lub miasteczka powiadomiona jest o pożarze, co bardzo często, zwłaszcza w nocy wzbudza wśród mieszkańców niepokój i trwogę. Przy sygnalizacji głośnej wzywa się strażaków, a jednocześnie zawiadamia się mieszkańców o powstałym porażu.

Najprostszym urządzeniem sygnalizacji głośnej są t. zw. „gongi”, zastępowane po wsiach przez stare lemiesz lub kawałki szyn kolejowych przez których uderzenie wywołuje się dość silny dźwięk. Są to urządzenia prowizoryczne i bardzo niepraktyczne, ze względu na łatwość dostępu, co często bywa przyczyną fałszywego alarmu, spowodowanego przez rozbawione dzieci.

Alarmowanie dzwonkami uważam również za mało praktyczne z wyżej wymienionych powodów. Często się zdarza, że w pobliskich folwarkach za pomocą dzwonków wzywają służbę do pracy, oznajmiają koniec zajęć i t. p. Członkowie straży słysząc codziennie tyle dzwonków mogą być wprowadzeni w błąd i fałszywie alarmowani.

Dużo lepszym okazało się alarmowanie za pomocą trąbek i syren. Alarmowanie trąbkami znalazło u nas największe zastosowanie i używane są w tym celu trąbki od najprostszych do skomplikowanych tak zw. sygnałów tonowych.

Działanie trąbki zwykłej t. zw. bekadła polega na drganiu pióra metalowego, umieszczonego u nasady trąbki. W celu dobrego zaalarmowania straży, trąbkę powinno być przynajmniej trzy: dwie na końcach wsi i jedna pośrodku w pobliżu remizy. Na domach w których znajdują się trąbki alarmowe, winny być umieszczone widoczne tabliczki z napisem „Trąbka alarmowa”. Pierwszy z mieszkańców, który pożar spostrzegł, podbiega do najbliższej trąbki i alarmuje. Ten kto usłyszał sygnał alarmowy, biegnie po drugą trąbkę i w ten sposób szybko wszyscy członkowie straży są powiadomieni o powstałym pożarze.

Ponieważ w ostatnich czasach rozpowszechniają się specjalne przyrządy t. zw. syreny, przeto postaram się opisać ich budowę i zastosowanie.

Syreny alarmowe zależnie od napędu dzielą się na syreny ręczne, gazowe i elektryczne, poruszane siłą motorów elektrycznych.

Syreny ręczne i elektryczne wydają dźwięk przez wprawianie w ruch powietrza za pomocą t. zw. wirnika.

Wirnik składa się z kilku łopatek, połączonych na zewnątrz obwodem, mającym cały szereg wycięć. Powietrze zasycane jest przy szybkim obrocie przez łopatki i wyrzucane pod ciśnieniem, przez co powoduje drganie otaczającego powietrza i wywołuje dźwięk. Wirnik syreny jest osadzony w t. zw. stałce t. j. obwodzie nieruchomym, który ma również wycięcia, odpowiadające wycięciom na obwodzie wirnika. Wirnik zwykle bywa odlewany z aluminium i musi być doskonale zrównoważony, gdyż posiada znaczną ilość obrotów, dochodzącą do 1.800 na minutę.

Za pomocą syren można również nadawać sygnały porozumiewawcze co osiąga się przez umieszczenie na stałce dodatkowego obwodu, umożliwiającego zmniejszenie otworów stałki i osiąganie wyższych lub niższych tonów. Urządzenie takie pozwala nam nadawać sygnały znakami Mors'a lub innymi umówionymi.

Ponieważ motory elektryczne posiadają zawsze ilość obrotów na minutę ponad tysiąc, co wystarcza do napędu syreny bezpośrednio, syrena elektryczna jest przyrządem mało skomplikowanym, składa się bowiem wprost z silnika elektrycznego, na którego osi jest osadzony wirnik syreny lub połączony za pomocą przewodników. Stąd też syreny elektryczne zależnie od prądu jakim dysponujemy, są robione na prąd stały lub zmienny o rozmaitych napięciach.

Syrena ręczna winna mieć znaczną przekładnię z kilku par kół zębatach, które wolny obrót korby kręconej ręcznie, kilkadziesiąt razy powiększają.

Doność głosu syreny zależna jest od średnicy wirnika, z czym jednocześnie związana jest siła motoru, t. zn. syrena głośniejsza musi posiadać większy wirnik i stąd większy motor, ażeby większe masy powietrza w ruch drgający wprowadzić.

Syreny buduje się o donośności głosu od 2-ch do 7-miu kilometrów. Syreny należy zawsze ustawiać wysoko: na wieżach, na wspinalniach, co znacznie podnosi zasięg syreny.

Oprócz syren wirnikowych spotykamy w fabrykach posiadających kotły parowe, syreny parowe, które właściwie są gwizdkami parowymi. Zasada ich działania polega na wprowadzeniu pary o wysokim ciśnieniu do odpowiedniego przyrządu. Para wychodząc przez wąski otwór stalowy rozszerza się wywołując przeciągły świst.

„Tyton” wykonana jest w przeważnej części z mosiądzu, składa się z kompresora powietrznego do ręcznej

k) opinowanie uchwał Walnych Zgromadzeń Związków Okręgowych, dotyczących zmian statutu,

l) mianowanie członków honorowych,

m) przedstawianie Radzie Naczelnej Gł. Związku Str. Poż. R. P. do zatwierdzenia kandydata na Inspektora Związku.

§ 18. Uchwały Rady, dotyczące zmiany statutu Związku Wojewódzkiego i Okręgowego wymagają zatwierdzenia Rady Naczelnej Głównego Związku Str. Poż. R. P.

§ 19. Posiedzenia zwyczajne Rady zwołuje Zarząd co najmniej dwa razy do roku. Posiedzenia nadzwyczajne zwołuje Zarząd z własnej inicjatywy lub na żądanie piśmienne Zarządu Głównego Związku Str. Poż. R. P., Komisji lub też 1/3 członków Rady, w terminie 4-tygodniowym od daty zgłoszenia żądania.

§ 20. Zawiadomienia o posiedzeniach Rady winny być przesyłane wraz z porządkiem obrad imiennie członkom na 2 tygodnie przed terminem posiedzenia.

§ 21. Na posiedzeniach Rady przewodniczy prezes Rady, w razie zaś jego nieobecności prezes Zarządu lub jego zastępca. Posiedzenia są prawomocne przy obecności przewodniczącego i co najmniej 1/3 ogólnej ilości członków Rady.

Uchwały zapadają zwykłą większością głosów obecnych, za wyjątkiem uchwał, dotyczących zmiany statutu, likwidacji Związku, mianowania członków honorowych oraz kupna i sprzedaży nieruchomości i obciążania ich długami, które to uchwały wymagają większości 2/3 głosów przy obecności co najmniej 2/3 ogólnej ilości członków Rady. W razie równości głosów — przechodzi wniosek, za którym wypowiedział się przewodniczący. Przewodniczący zawsze głosuje.

W razie niedojścia do skutku posiedzenia z powodu braku quorum następne posiedzenie z tym samym porządkiem obrad, ważne bez względu na ilość obecnych, zwołuje się w terminie 4-tygodniowym.

§ 22. Rozwiązanie Rady przed upływem kadencji może nastąpić na mocy uchwały Rady Naczelnej Głównego Związku Straży Pożarnych R. P. w wypadkach przewidzianych § 11 statutu Głównego Związku.

IV. Prezes Rady.

§ 23. Członkowie Rady wybierają za pomocą tajnego głosowania zwykłą większością głosów na okres 3-letni prezesa Rady Związku Wojewódzkiego.

go pompowania i z przyrządu głosowego — membrany wraz z tubą.

Dzięki specjalnej konstrukcji kompresora, składającego się z pompy podwójnego działania i ze zbiornika, w którym utrzymuje się stale pewien zapas ściśniętego powietrza, syrena wydaje dźwięk ciągły o napięciu jednostajnym, niezależnym od ruchów tłoka pompy.

Powietrze ściśnione wydostając się przez rurę u której wylotu umieszczona jest ściśle przylegająca membrana, wprawia ją w drgania wywołujące ostry dźwięk głosowy.

Membranę można regulować dla osiągnięcia maksimum doniosłości głosu jak również wymienić na nową. Cała tuba głosowa z membraną daje się obracać dla skierowania głosu w dowolną stronę. Donośność głosu syreny wyhośi od 1 do 2 kilometrów.

Syrena posiada silny, odcinający się dźwięk, jest niewrażliwa na wpływy atmosferyczne, prosta w konstrukcji i łatwa w obsłudze, polegającej tylko na pompowaniu powietrza rączką tłokową pompy.

Syrena waży 8 kilogramów przy 60-ciu cm. wysokości i może być dowolnie przenoszona z miejsca na miejsce; może również służyć do alarmu jak i do podawania sygnałów komendy podczas akcji ratowniczej przy pożarze. Cena syreny ręcznej wynosi 224 zł.

Syrena alarmowa gazowa „Tyfon” składa się: z butli ze ściśnionem powietrzem, ze specjalnego aparatu redukcyjnego wraz z manometrem i z przyrządu głosowego.

Aparat redukcyjny służy do otwierania i zamykania dopływu powietrza lub gazu, uruchamiającego „tyfon”, zmniejszając jednocześnie jego ciśnienie do wysokości roboczego ciśnienia od 4 do 5 atmosfer. Manometr wskazuje ciśnienie butli.

Przyrząd głosowy składa się z metalowego korpusu z tubą i z membrany głosowej (złożonej z trzech specjalnych płytek mosiężnych) zamocowanej w korpusie pierścieniem pokryw, która ustalona jest w odpowiedniej pozycji.

Głos syreny, spowodowany jest przez drganie membrany, zamykającej wylot rurki, przez którą wydostaje się powietrze o roboczym ciśnieniu od 4 do 5 atmosfer. Cała energia sprężonego gazu zużytkowuje się na wywołanie drgań membrany.

Butla posiada pewną ograniczoną ilość powietrza ściśnionego, które wyczerpuje się po pewnym czasie sygnalizowania, zależnym od wielkości butli, należy więc spraw-

dzić często ciśnienie jak również samego przyrządu głosowego. Gdy ciśnienie w butli spada na 20—30 atm. należy butlę zamienić na nową. Jest więc najdogodniej posiadać stale zapasową butlę napełnioną dla zmiany w razie wyczerpania ściśnionego powietrza w butli, uruchamiającej syrenę.

Sygnalizacja akustyczna cicha, są to telefony, telegrafy (automaty pożarne) i radio-sygnalizacja.

Prawie wszystkie Straże zawodowe, a nawet ochotnicze miejskie posiadają u siebie telefony, za których pomocą można zawiadamiać straż o powstałym pożarze. Sygnalizacja telefoniczna w mniejszych miastach jest dobra, ponieważ pozwala zaraz po wybuchu pożaru zaalarmować samą straż bez niepokożenia mieszkańców. Oczywiście w wypadkach takich musi być stale dyżurny telefonista, przyjmujący zawiadomienie o pożarze i alarmującą straż.

Automaty pożarne zaprowadzone w nielicznych miastach Polski bywają najrozmaitszych systemów i kształtów. Działanie ich polega na mechanizmie zegarowym, który wprawiony w ruch przez pociągnięcie rączki lub naciśnięcie guzika przesyła drogą elektryczną specjalne pismo lub znaki Mors'a do centrali telefonicznej miejscowej straży. Automaty takie bywają umieszczane w małych prostokątnych lub okrągłych skrzynkach, lub w specjalnych budkach telegraficznych. Dla odróżnienia w dzień bywają oświetlone światłem czerwonym lub innym i opatrzone odpowiednimi napisami. Automaty takie najczęściej umieszczane bywają w miejscach dostępnych i widocznych jak np. na rogach ulic, przy budynkach użyteczności publicznej, (teatry, kina, muzea i t. p.).

Każdy aparat oznaczony jest pewnym znakiem umówionym i w chwili zaalarmowania, znak ten zostaje napisany na taśmie telegraficznej w centrali straży i w myśl adresu, podanego przez dyżurnego telegrafistę straż dąży we wskazanym kierunku.

Radio-sygnalizacja stosunkowo niedawno wprowadzona do pożarnictwa, narazie niema większego zastosowania i w Polsce nie została jeszcze wprowadzona.

Wszystkie Straże powinny dążyć do urządzenia sygnalizacji która pozwoli niezwłocznie po wybuchu pożaru powiadomić członków straży i umożliwić szybkie przybycie na miejsce pożaru.

Józef Stanisław Boguszewski
(Przewodnik Ubezpieczeń).

§ 24. Prezes Rady reprezentuje Radę Związku Wojewódzkiego na zewnątrz i przewodniczy na posiedzeniach Rady.

V. Zarząd.

§ 25 Członkowie Rady Związku Wojewódzkiego wybierają za pomocą tajnego głosowania zwykłą większością głosów prezesa i 6 członków, którzy łącznie z inspektorem tworzą Zarząd Związku Wojewódzkiego, przyczem do Zarządu mogą być wybierani członkowie Związku i z poza grona Rady.

Członkowie Zarządu wybierają z pośród siebie: I i II zastępcę prezesa, skarbnika i sekretarza.

Kadencja prezesa i członków Zarządu trwa 3 lata. Corocznie ustępuje 1/3 członków Zarządu w pierwszych 2-ach latach przez losowanie, następnie według starszeństwa wyboru.

Ustępujący członkowie mogą być wybierani ponownie. W razie ustąpienia prezesa wszelkie jego czynności i prawa przejmuje jego zastępca do czasu najbliższego posiedzenia Rady, na którym następują wybory nowego prezesa.

Członek Zarządu, z chwilą, gdy przestał być członkiem Związku, traci swój mandat.

§ 26. Zarząd jest organem wykonawczym Rady i jako taki kieruje pracami Związku. W szczególności do zakresu kompetencji Zarządu należy:

- a) przyjmowanie i wykluczanie członków,
- b) wykonywanie uchwał Rady,
- c) opracowywanie i przedstawianie wniosków Radzie,
- d) opracowywanie i przedstawianie Radzie preliminarza budżetowego i planu działalności, oraz sprawozdań za ich wykonania,
- e) dysponowanie funduszami Związku w granicach budżetu,
- f) przyjmowanie i zwalnianie personelu technicznego i biurowego, zgodnie z przepisami, wydanymi przez Radę Naczelną Gł. Związku Str. Poż. R. P.,
- g) wybór przedstawicieli do Rady Naczelnej Gł. Związku,
- h) wykonywanie kontroli nad działalnością Związków Okręgowych i udzielanie im dyrekty w ramach obowiązujących regulaminów i instrukcji,

RAPORT

z przeprowadzonej jednodniowej odprawy oficerów, prezesów i sekretarzy Ochotniczych Straży Pożarnych Okręgu Sandomierskiego odbytej w dniu 2 grudnia 1928 roku w Sali Sejmiku Sandomierskiego.

Stawiło się 107 osób reprezentując 35 straży Okręgu Sandomierskiego.

Przewodniczył odprawie Prezes Okręgu pan Starosta Władysław Rozmarynowski.

Rozpoczęto o godz. 9 rano zakończono o godz. 15.

Porządek odprawy:

- 1) Otwarcie odprawy i odebranie przyrzeczeń od naczelników przez d-h Prezesa Okręgu.
- 2) Powołanie do życia żeńskich oddziałów samarytańskich przy strażach.
- 3) Przystosowanie Wojskowe w strażach.
- 4) Ułożenie programu prac Okręgu na 1929 rok.
- 5) Sprawa Walnych Zebrań w strażach
- 6) Sprawa Ubezpieczeń w Strażackiej Kasie w Warszawie.
- 7) Przypomnienie wydanych zarządzeń i objaśnienie wykonania tychże.
- 8) Zgłaszanie wniosków w sprawie regulaminów zawodów i t. p.
- 9) Wnioski uczestników odprawy.

Prezes Okręgu p. Starosta Rozmarynowski otworzył odprawę witając zebranych delegatów poszczególnych straży, którzy w tak liczny gronie zebrali się co dowodzi o coraz to większym zainteresowaniu się sprawami pożarniczymi naszego społeczeństwa. Jednocześnie objaśnił zebrany znaczenie tej odprawy, która jest jakoby łącznikiem pomiędzy delegatami poszczególnych straży a Związkiem i ma na celu nawiązanie ściślejszego kontaktu i zaznaczyć że nie jest to zebranie mające charakter uchwał decydujących, lecz podaniem do wiadomości wszystkich rozporządzeń i udzielanie wskazówek co do organizacji ze strony Związku oraz zawsze pożądane są wszelkie podawane przez uczestników odprawy wnioski mające na celu polepszenie systemu organizacyjnego i wnioski te mogą być rozpatrywane dopiero na najbliższym posiedzeniu Zarządu.

i) uchylenie niezgodnych ze statutem i wydanymi przepisami uchwał Walnych Zgromadzeń i Zarządów Związków Okręgowych,

j) zatwierdzanie projektów budżetów, planów działalności i sprawozdań Związków Okręgowych,

k) rozstrzyganie odwołań na decyzję Zarządów Okręgowych,

l) przyznawanie odznaczeń w myśl regulaminu odznaczeń Gł. Związku,

m) przedstawianie Zarządowi Głównego Związku do zatwierdzenia kandydatów na instruktorów.

n) opinjowanie o zasiłkach Pow. Ubezpieczonych dla Członków Związku.

§ 27. Prezes Zarządu reprezentuje Związek, rozporządza ścisły nadzór nad pracami Związku i Przewodniczy na posiedzeniach Zarządu.

W razie nieobecności prezesa, w prawa i obowiązki jego wstępuje zastępca prezesa.

§ 28. Wszelkiego rodzaju umowy, zobowiązania i akta w imieniu Związku winny być podpisywane przez prezesa lub j go zastępcę łącznie z 2-ma członkami Zarządu.

Po ogłoszeniu powyższego przemówienia naczelnicy straży ustawili się w dwuszeru przed stołem prezydalnym przy którym wygłosił krótkie lecz twarde słowa ich obowiązków i stosownie do wydanego Zarządzenia władz wyższych Związkowych odebrał przyrzeczenie według ustalonej rotacji.

Ponieważ kilku naczelników przybyło po odebraniu j. z przyrzeczeń Prezes Okręgu zarządził aby od wszystkich pozostałych naczelników odebrać przyrzeczenia przy najbliższym zjeździe na Walne Zebranie Okręgu w Sandomierzu.

Jednocześnie d-h prezes Okręgu przypomniał wszystkim tym naczelnikom, którzy do tej pory przyrzeczeń od swoich drużyn nie przyjęli by to uczynili bezzwłocznie po powrocie do swych miejscowości.

Instruktor Urbański odczytał uchwałę Rady Wojew. Zw. Straży Poż. Woj. Kielce z dnia 30.IX r. b. w której wzywa się wszystkie straże pożarne do organizowania żeńskich kolumn sanitarnych przy strażach, które to siły mogły być również używane przy akcji ratunkowej pożarniczej i że członkinie tych kolumn miałyby wszelkie prawa i obowiązki członków czynnych.

Jednocześnie instruktor podkreślił jak wielkim zrozumnieniem i poparciem ze strony kobiet cieszy się idea pożarnicza i samarytańska zagranicą jak to miał możliwość zauważyć na ostatnim Zjeździe straży pożarnych i drużyn samarytańskich Państwa Czechosłowackiego w Pradze, gdzie w Zjeździe wzięło udział kilka tysięcy umundurowanych i dobrze wyszkolonych kobiet.

Wzywał d-h instruktor wszystkich obecnych na odprawie do zajęcia się tą sprawą i bezzwłocznego przystąpienia organizowania żeńskich oddziałów samarytańskich przy strażach.

Dla zaznajomienia zebranych o celu i sposobie organizowania wspomnianych oddziałów żeńskich zabrał głos członek Zarządu Okręgu d-h Dr. Tadeusz Pracki i zaznaczył że organizowanie takich oddziałów przy strażach niemal koniecznością i że praca ta (samaritańska) winna narazie więcej się skupić przy ważniejszym ośrodku powiatu gdzie urzęduje lekarz rejonowy jak to w Koprzywnicy, Sandomierzu, Staszowie, Zawichoście, Klimontowie natomiast w innych okolicznych wsiach i osadach tutaj mażnaby grupować członkinie w ten sposób aby lekarz danego rejonu mógł dojeżdżać raz w tygodniu celem prowadzenia wykładów na miejscu; w Sandomierzu zaś zwołać kilkudniowy kurs samarytański połączony jednocześnie z praktyką w szpitalu dla kierowniczek po-

Korespondencję o charakterze ogólnym podpisuje prezes Zarządu, lub upoważniony przez niego członek Zarządu, łącznie z inspektorem Związku; korespondencję o charakterze wykonawczym podpisuje inspektor.

§ 29 Posiedzenia zwyczajne Zarządu odbywają się co najmniej raz na dwa miesiące. Nadzwyczajne posiedzenia Zarządu odbywają się na piśmie żądanie co najmniej 3 ch członków Zarządu w terminie nie dłuższym, niż w trzy tygodnie od daty zgłoszenia żądania, lub też z inicjatywy prezesa, a także Zarządu Gł. Związku.

§ 30. Posiedzenia Zarządu są prawomocne przy obecności prezesa lub jego zastępcy i co najmniej 3-ch członków. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów, w razie zaś równości głosów przechodzi wniosek, za którym wypowiedział się przewodniczący. Przewodniczący zawsze głosuje.

§ 31. Zawiadomienia o posiedzeniach Zarządu winny być przesyłane członkom co najmniej na tydzień, w razie pilnych na 3 dni, przed terminem posiedzenia.

§ 32. Odpisy protokółów Rady Wojewódzkiej i Zarządu przysyła się Zarządowi Gł. Związku i Zarządom

szczególne oddziałów, ponadto przy kursie tym udzielić im również wyszkolenia służby strażackiej pomocniczej.

Dr. Pracki w przemówieniu swym podkreślił główne zadania kobiet w czasie pokoju:

- a) praca pomocnicza przy pożarach (strzeżenie dachów sąsiednich domów) — tłumnice.
- b) dostarczanie wody — łańcuch wodny.
- c) ratunek ludzi i dobytku z sąsiednich zagrożonych budynków.
- d) opieka nad pogorzelcami i dziećmi.
- e) pomoc sanitarna w razie nieszczęśliwego wypadku tak dla ludności jakoteż i dla strażaków.

W czasie wojny:

Brak mężczyzn — te same czynności w zwiększonym zakresie ponadto samodzielna praca przy pożarach i obrona przeciwgazowa.

Obecny na odprawie viceprezes Sandomierskiego oddziału Czerwonego Krzyża p. Jan Bahr zachęcał zebranych do organizowania żeńskich oddziałów samarytańskich przy każdej straży zaznaczając, że Czerwony Krzyż pójdzie bardzo poważnie na rękę i udzieli wszelkiej możliwej pomocy w tym kierunku.

Dla informacji d-h Instruktor zaznaczył, że w tych dniach będzie opracowywany i rozesłany do wszystkich straży okólnik pouczający o rozpoczęciu tej pracy, przytem polecił sprawą zająć się gorąco i propagować na najbliższych Walnych Zebraniach w strażach do biura zaś Okręgowego nadsyłać listy członkiń zgłaszających się.

Referat powyższy o organizowaniu oddziałów żeńskich został z wielkim zainteresowaniem przyjęty i żywo komentowany.

Powiatowy Komendant P. W. i W. F. na powiat Sandomierski p. por. Stanisław Rolny na skutek zaproszenia przez Okręg wygłosił do uczestników odprawy referat na temat Przysp. Wojsk. w Niemczech i Rosji Sowieckiej; następnie przedstawił organizację P. W. w Polsce oraz korzyści wypływające dla członków P. W. w czasie czynnej służby wojskowej.

Referat swój zakończył następująco:

Jak widzicie Panowie, że nie darmo tych kilka godzin tygodniowo ćwiczyście. W czasie służby wojskowej tyście kilkakrotnie to się Wam zwraca; w ulgach które wymienilem wieście, że po za tymi oficjalnymi ulgami są jeszcze ulgi nieoficjalne łagodzące surowość życia koszarowego, a które wypływają z konieczności stosowania ich do wszystkich dobrych żołnierzy, którymi siłą rzeczy będą ci wszyscy, którzy przed wstąpieniem do wojska pilnie ćwiczą w oddziałach P. W.

To jest moi Panowie materialna strona, że się tak wyrażę w pracy P. W., ale czy wszystko się robi dla interesu, a zwłaszcza my Polacy zawsze interesem się powodujemy?

Jaką korzyść miał Król Jan Sobieski spiesząc na odsiecz Wiednia?

Jaką korzyść mieli na widoku chłopci rolnicy, którzy spieszyli z kosami do szeregów naczelnika Kościuszki?

Jakim interesem powodowali się ci Polacy, którzy pod wodzą cesarza Napoleona przelewali krew we wszystkich krajach Europy?

A ci powstańcy z 1831 roku?—A ci z 1863 roku co marzli zimą, a później w tajgach Sybiru ginęli?

A Legioniści 1914 roku ze swym Wodzem obecnym I Marszałkiem Polski Józefem Piłsudskim? Czy mieli na widoku korzyści i zaszczyty?

Nie Panowie, Nie interes — nie zaszczyty — nie ulgi a gorąca miłość Ojczyzny im przyświecała.

Czyż Wy Panowie spadkobiercy tych, którzy krew swą i życie za wolność oddawali — tych, którzy z pieśnią na ustach ginęli — tych, którzy serc polskich nie dali sobie wyrwać — po osiągnięciu tej wolności krwawo zdobytej po odbudowaniu Ojczyzny macie na laurach przez nich zdobytych spokojnie i z założonymi rękami spocząć?

Panowie krwawy wysiłek stulecia odbudował nam Ojczyznę — a naszym świętym obowiązkiem jest wolność Ojczyzny utrwalić. Panowie wolność nasza to kolec w oku naszych sąsiadów, nasze rozterki i walki wewnętrzne to woda na młyn sąsiadów naszych od wschodu i zachodu.

Panowie Przysposobienie Wojskowe to granitowa pierś Narodu Polskiego, o którą wszelkie zakusy naszych nieprzyjaciół muszą się rozbić.

Przysposobienie Wojskowe to Armja Narodowa im liczniejsza i lepiej wyszkolone są jej szeregi tem większa pewność, że żaden wróg nie poważy się pokusić choćby o piędź ziemi Polskiej.

I jeszcze raz powtarzam P. W. to Armja Narodowa a miejsce w niej dla wszystkich i Polaków i Polek — zbraknie w niej tylko tych, którzy serc Polskich nie mają — zebranie tych którzy nie czują się Polakami, zbraknie w niej, co zresztą daj Boże, tylko tchórzów i zdrajców Ojczyzny!

Wygłoszony referat przez p. por. Rolnego przyjęty był wielkim uznaniem i nagrodzony oklaskami.

Nawiązując do przemówienia p. porucznika prezes Okręgu Pan Starosta wzywał zebranych do jak najszerszego propagowania idei P. W. i podkreślił, że straż

Związków Okręgowych w terminie 2-tygodniowym po każdym posiedzeniu.

§ 33. Odpisy i wyciągi z ksiąg protokołów Związku, podpisane przez prezesa Zarządu i inspektora mają moc oryginału.

§ 34. W razie rozwiązania Rady Związku, przewidzianego w § 22 niniejszego statutu, Zarząd pełni czynności do czasu odwołania nowej Rady, która wypiera nowy Zarząd.

W razie rozwiązania Zarządu, funkcję tegoż pełni zastępczo wyznaczony przez Zarząd Gł. Związku delegat do czasu wyboru i ukonstytuowania się nowych władz. Czas urzędowania delegata nie może przekroczyć 6 tygodni. W czasie tego terminu winna być zwołana Rada Związku. Jeśliby na pierwszym zebraniu nie dało się zorganizować nowego Zarządu, czas urzędowania delegata przedłuża się na dalsze 6 tygodni.

VI. Organy wykonawcze.

§ 35. Do urzeczywistnienia celów Związku wśród Straży Pożarnych, oraz u władz administracyjnych i samo-

ządowych Związek posiada personel techniczny, działający z ramienia i na zlecenie Zarządu Związku.

Do bezpośredniego wykonywania uchwał Zarządu Związku ustanawia się biuro z personelem pomocniczym.

Przełożonym całego personelu technicznego, działającego w Związku i Okręgach, oraz personelu pomocniczego biura Związku jest Inspektor Związku Wojewódzkiego. Inspektor Związku Wojewódzkiego obowiązany jest informować prezesa Związku Wojew. o wszelkich czynnościach, oraz wysyłać co 2 miesiące sprawozdanie Naczelnemu Inspektorowi Gł. Związku.

§ 36. Stosunek służbowy personelu technicznego, zakres działalności inspektora i jego uprawnienia w stosunku do Związków Okręgowych i Straży, oraz zakres działania i organizację biura Związku określa regulamin, wydany przez Radę Naczelną Gł. Związku na wniosek Zarządu Głównego Związku.

VII. Fundusze.

§ 47. Fundusze Związku tworzą się:

a) z dochodów z własnego majątku i przedsiębiorstw Związku,

pożarne jako organizacje karne i zdyscyplinowane winny w tej pracy przodować, aby ani jednego oddziału nie brakło któryby prac P. W. nie prowadził.

Jednocześnie jako przewodniczący Pow. Kom. P. W. i W. F. oświadczył, że Komitet będzie udzielał jak najszerszej pomocy w tym kierunku.

Ażeby zapoznać zebranych o poczynaniach Okręgu na 1929 rok i usłyszeć ewentualne projekty ze strony delegatów celem łatwiejszego opracowania programu prac Instruktor Urbański przypomniał zebranych aby w myśl paragr. 35 statutu straży zwoływano Walne Zebrania w strażach w pierwszym kwartale Nowego roku i aby nie tak jak to było w roku bieżącym, że szereg straży do tej pory Walnych Zebrań nie odbyło i sprawozdań do Okręgu nie nadesłało.

Zwrócił uwagę, że straże które w roku bież. nie będą nadsyłać sprawozdań do okręgu nie będą otrzymywały zasiłków z Okręgu.

W referacie swym instruktor pouczył zebranych o sposobie zwoływania Walnych Zebrań i ich prowadzeniu jak również podał wzór, że do porządków obrad należy wstawić następujące punkty;

- 1) Zagajenie i wybór prezydium.
- 2) Odczytanie i zatwierdzenie prot. z ostatn. zebr.
- 3) Sprawozdanie Zarządu (prezesa).
- 4) " Kasowe.
- 5) " Gospodarza.
- 6) " Naczelnika.
- 7) " Komisji Rewizyjnej.
- 8) Program prac Zarządu na 1929 rok.
- 9) " " Naczelnika na 1929 rok.
- 10) Złożenie budżetu na 1929 rok.
- 11) Wybory.
- 12) Wnioski.

Po za tem szablonowem porządkiem obrad straże mające ważne sprawy do omówienia winny takowe wstawić do porządku dziennego.

Duży nacisk instruktor położył na to aby naczelnicy straży opracowywali z góry program prac na cały rok jak również i na miesiące zimowe, jak również i sprawozdania kasowe, odpisy których wraz z odpisami protokołów zebrań Walnych należy przysyłać do Okręgu.

Dłh Instruktor Urbański zabrał głos i objaśnił zebranym znaczenie Strażackiej Kasy w Warszawie i korzyści wynikające dla strażaków i dla przykładu przedstawił, że w roku 1928 ubezpieczył Okręg 54% straży z powiatu ponieważ reszta straży zaniedbała obowiązku złożenia list imiennych i zobowiązań mimo, że składki były pokryte

przez Okręg; zaznaczył również, że za cały Okręg zapłacono złotych 350—poszkodowani zaś strażacy wykorzystali z górą na 1000 złotych.

Nie ubezpieczenie strażaków w roku bieżącym winne są przede wszystkim Zarządy które przez opieszałość wykazów nie nadesłały. Jest jednakże nadzieja, że w roku 1929 wszystkie straże obowiązek ten spełnią należycie.

Pouczył zebranych o sposobie wypełnienia druków i przypomniał aby wypełnione bezwzględnie zwracano do Okręgu.

Instruktor Urbański w dłuższym swem przemówieniu przypomniał wszystkim członkom straży o ciążących na nich obowiązkach przyjętych dobrowolnie jako ochotników ludzi pracujących na niwie pożarniczej z wyższych pobudek ideowych; przypomniał cały szereg dotychczas wydanych zarządzeń Władz Związkowych i sposób ich wykonywania a mianowicie.

1) Przypomniał, że straże muszą trzymać się zasady apolityczności.

2) Oficerom straży przypomniał o metodyce szkolenia strażaków.

3) Gospodarzom straży przypomniał o konserwacji narzędzi i w porze letniej trzymaniu w pogotowiu beczki z wodą.

4) O sposobie dostarczania strażom koni do pożarów i innych wyjazdów służbowych.

5) Ogólnie przypomniał regulamin umundurowania i odznaczeń, polecając ściśle przestrzeganie tegoż.

6) Naczelnikom przypomniał o obowiązku składania raportu po każdym pożarze na specjalnych drukach rozesłanych do straży.

7) Przypomniał aby jaknajprędzej wypełniono „Wykazy Osobiste” druki które od kilku miesięcy leżą w strażach celem szybszego założenia kortoteki w Okręgu i ewidencji w strażach i umożliwienia wydania członkom straży legitymacji służbowych.

8) Objaśnił sposób prowadzenia każdej poszczególnej księgi w straży i wezwał sekretarzy do odręcznego załatwiania korespondencji szczególnie pilnej.

9) Przypomniał o obowiązku czytania „Przeglądu Pożarniczego” i „Życia Strażackiego”—jak również o opłacie za abonament i nadsyłanie swej korespondencji.

10) Duży nacisk położył na płacenie składek członkowskich za rok bieżący i zaległej.

11) Objaśnił i przypomniał obowiązki prezesów, sekretarzy, skarbników, gospodarzy, naczelników i Kom. Rew.

- b) ze składek członkowskich,
- c) z zasiłków władz rządowych i samorządowych,
- d) z ofiar, darowizn i zapisów,
- e) z procentów od kapitałów,
- f) z innych wpływów.

§ 38. Wszelkie wypłaty w granicach budżetu dokonywane są za asygnacjami z podpisem prezesa, lub upoważnionego przez niego członka Zarządu. Pokwitowanie z odbioru pieniędzy podpisuje skarbnik, lub osoba przez niego wyznaczona na mocy upoważnienia Zarządu.

Czeki bankowe podpisuje 2 ch członków Zarządu.

§ 39. Kapitały Związku lokuje się w instytucjach finansowych, według decyzji Zarządu, zgodnie z obowiązującymi przepisami, lub w papierach procentowych, mających bezpieczeństwo pupilarne.

§ 40. Zarząd Związku prowadzi księgi i rachunkowość zgodnie z obowiązującymi w tej mierze przepisami prawnymi.

Rok budżetowy winien odpowiadać rokowi kalendarzowemu.

41. Corocznie nie później niż w ciągu kwartału po ukończeniu roku budżetowego — Zarząd Związku składa Radzie Wojewódzkiej sprawozdanie rachunkowe.

§ 42. W razie rozwiązania Związku Wojewódzkiego fundusze i pozostały majątek, przeznaczony będzie na cele miejscowego pożarnictwa.

VIII. Komisja Rewizyjna.

§ 43. Rada Związku Wojewódzkiego wybiera na przeciąg jednego roku z pośród członków Związku nie będących członkami Zarządu Wojewódzkiego, Komisję Rewizyjną, składającą się z 3-ch członków i 2-ch zastępców.

Do zakresu czynności Komisji Rewizyjnej należy sprawdzanie ksiąg kasowych i rachunkowych, sprawozdań finansowych Zarządu Związku Wojewódzkiego, oraz zwykła lub nagła rewizja kasy.

Wyniki i wnioski Komisja przedstawia Radzie Związku Wojew. na piśmie po uprzednim zakomunikowaniu ich Zarządowi Związku Wojew.

XI. Przepisy przejściowe.

§ 1. Do czasu ukonstytuowania się Samorządu Wojewódzkiego, poszczególne Rady Związków Wojewódzkich

12) Wezwał prezesów aby posiedzenia Zarządów odbywały się częściej i spraw ważniejszych w straży nie załatwiali osoby jednostronnie i jak się to mówi na „kolanie“.

13) Ze względu na nadchodzący okres zimowy i długie wieczory aby prezesi i naczelnicy pomyśleli o pracy oświatowej w strażach i prowadzili wykłady bądź to pożarnicze bądź to oświatowe

14) Poleciał naczelnikom aby pouczyli swych podwładnych o sposobie oddawania honorów przełożonym.

15) Przypomniat naczelnikom o ich obowiązkach w pracach Gminnych Komisji Przeciwożarowych.

16) Zwrócił uwagę, że mundury strażacy często używają do robót przy gospodarstwie.

17) Przypomniat zarządzenie odnośnie do ruchu kołowego to znaczy aby wozy strażackie były zaopatrzone w dzień w proporczyki czerwone w nocy zaś zapalone pochodnie w czasie jazdy do pożaru oraz w czasie jazdy aby wygrywano sygnały.

18) Naczelnikom rejonów przypomniał aby stawili się w dniu 16 grudnia rb. na odprawę Wojewódzką w Ostrowcu.

19) Aby zasłużonych członków straży podawać do odznaczenia.

20) Aby straże położone nad Wisłą czuwały i były w pogotowiu na wypadek powodzi i niosły ludziom ratunek, w tym też celu należy przed ruszeniem lodów utrzymać stałe pogotowia. To samo dotyczy wszystkich straży położonych nad brzegami rzek dopływających do Wisły.

21) Aby naczelnicy po każdym pożarze zwoływali Rady Sztabowe i omawiali wszelkie niedomagania drużyny.

22) Aby na zawody Sportowe do Sandomierza w roku 1929 jaknajliczniej obesłały poszczególne konkurencje sportowe.

23) Objaśnił znaczenie słowa „Druh“ ponieważ często jest ono niewłaściwie używane.

24) Wspomniał o sposobie stosowania kar w strażach.

25) Pouczył w jaki sposób należy nosić sztandary strażackie i oddawanie honorów tymże, podkreślając przytem znaczenie godła sztandaru

26) Zwrócił uwagę skarbnikom i prezesom, którzy bez wiedzy Zarządów i na własną rękę wypożyczają pieniądze strażackie zamiast lokować wszelkie oszczędnościowe sumy w kasach Oszczędnościowych. Nadmienając że prywatne pożyczanie pieniędzy jest niedozwolone za co będą odpowiedzialni.

27) Przypomniat o wykonaniu zarządzenia aby straże opisały historię swoich straży oraz ważniejszych czynów bohaterskich poszczególnych członków straży.

28) Zwrócił się do uczestników odprawy aby Zarządy poszczególnych straży wpłaciły do biura Okręgu składki uchwalone przez Radę Naczelną Głównego Związku na rzecz Budowy własnego gmachu w Wartawie.

29) Podał do wiadomości zainteresowanym uczestnikom wojny 1918—1921 roku że medale pamiątkowe za udział w tej Wojnie dla członków straży będą sprowadzone do Okręgu, gdzie można będzie nabyć, jak również że Związek poczyni starania załatwienia potrzebnych formalności w P. K. U. Ostrowiec.

W wolnych wnioskach instruktor na skutek prośby Towarzystwa Przeciwożarowego zwrócił się do uczestników odprawy aby zechcieli pomóc tej instytucji na obronę przeciwożarową i z okazji miesiąca grudnia przeznaczonego jako miesiąca kwesty na ten cel zakupili odpowiednią ilość nalepek po 10 groszy sztuka.

Zebrani jednogłośnie prosili i wysłanie pod adresem każdej straży najmniej po 25 sztuk nalepek, które straż rozprzeda i pieniądze przekaże Okręgowi.

Na zakończenie przewodniczący odprawy podziękował zebranym wyjątkowo w tak liczny gronie delegatom wszystkich prawie straży, gdyż zaledwie brakło straży kresowych, które można wytłumaczyć z powodu trudnych środków lokomocji i wobec niezgłaszania żadnych wniosków odprawę zamknął.

Z Kieleckiej Straży Ogniowej.

„Dotychczasowy długoletni Naczelnik Straży Ogniowej druh Edward Karsch rzekł się tej godności. Zarząd Straży uchwalił wystosować do druha Karscha specjalne podziękowanie za służbę pełną oddania się interesom Straży. Obowiązki Naczelnika Straży do czasu nowych wyborów objął zastępca naczelnika p. Inż. Mikołaj Przesmycki.

Z inicjatywy Dowództwa Straży dla strażaków i ich rodzin urządzono szereg odczytów, połączonych z pogadankami i koncertami radjowymi — odczyty odbywają się co niedzielę o godzinie 4-ej po południu — pierwszy odczyt wygłosił Prezes Zarządu Straży druh Ryfiński na temat „Nasz dostęp do morza“, następny — obecny Naczelnik Straży druh inż. Przesmycki na temat „Zdanie i czy ności toporników podczas pożaru“, w jedną z następnych niedziel wygłosi odczyt adjutant Straży druh Marjan Ząpek na temat „Historja pożarnictwa“.

Odczyty cieszą się znaczną frekwencją i budzą żywe zainteresowanie.

regulują sprawę przedstawicielstwa władz Samorządów, odnośnie § 14 p. e. według własnego uznania.

§ 2. Członkami rzeczywistymi Związku mogą być Straże Pożarne z terenu tych powiatów, w których niema zorganizowanych Związków Okręgowych.

W tym wypadku poszczególne Straże przyjmowane są do Związku Wojewódzkiego na mocy decyzji Zarządu Związku, powziętej wskutek zgłoszenia Straży.

§ 3. Straże Pożarne, będące bezpośrednio członkami Związku Wojewódzkiego mogą być wykreślone ze Związku w razie niezapłacenia składki członkowskiej, w przeciągu 2-ech lat, a ponadto w razie niespełnienia przyjętych na siebie obowiązków i niepodporządkowanie się zarządzeniom Związkowym, wydanym na podstawie obowiązujących statutów, regulaminów i instrukcji.

Od decyzji tej służy członkom prawo odwołania się do Rady Związku Wojewódzkiego w terminie 3-ech miesięcy od daty zakomunikowania decyzji

§ 4. Przedstawiciele Straży do Rady Związku Wojewódzkiego z powiatów, nie posiadających Związków Okręgowych wybierani są przez Zjazdy powiatowe, zwoływane

w tym celu co 3 lata przez Zarząd Związku Wojewódzkiego. Na Zjazdach tych czynne prawo wyborcze przysługuje delegatom Straży związkowych z terenu powiatu po 1 na każde 50 członków, przyczem rozpoczęta 50-ka liczy się jako pełna, oraz naczelnikom Straży.

§ 5. Jeżeli ustępujący z Rady Związku Wojewódzkiego członek jest przeostawicielem powiatu, nie posiadającego Okręgowego Związku, na jego miejsce wchodzi do Rady kandydat, który przy wyborach otrzymał największą ilość głosów; zastępca ten pełni funkcję do końca 3-ech lecia.

§ 6. Zarząd Związku Wojewódzkiego wyznacza naczelnika Okręgu w powiatach nieposiadających Związków Okręgowych, lub gdzie one zostały rozwiązane.

§ 7. Straże należące bezpośrednio do Związku Wojewódzkiego opłacają składkę członkowską w wysokości uchwalonej przez Radę Związku.

Założycielami Związku Straży Pożarnych Województwa Kieleckiego są: Jakób Kon, Zdzisław Przyjałkowski, Stanisław Olkuski, Władysław Weinberger, Józef Telatycki, Leopold Piątkowski i Józef Drzewiecki.

Tymczasowe zestawienie szkód ogniowych

ponad zł 4.000 za jedną pogorzel, wypłaconych przez
P. Z. U. W. w czasie od 1 stycznia do 30 września 1928 r.

Nr. bież.	Miejscowość	Data szkody	Ubezpieczony	Ubezpieczenie	
				przymus. zł.	dobrow. zł.
Powiat iłżecki					
1	Dąbrowa	5. 8.28	3 nieruchom.	6,624,—	
Powiat jędrzejowski					
1	Przylęk	24.10.27	Chmielewski		8 444,—
2	Podgaje	22.11.27	Biernaczy		6.368,—
3	Pawłowice	23. 3. 8	2 nieruchom	5 452,59	
4	"	"	Chwalibóg	21.349,78	
5	Wolica	21. 5.28	4 nieruchom.	8 981,63	
6	Węgleszyn-ogr.	16. 6.28	10 "	23.523,20	
				59.306,20	14 812,—
Powiat kielecki					
1.	Dębno	7. 7.28	3 nieruchom	11.756,09	
2	Isary	29. 5.28	Nawrot Tomasz	6 015,—	
2.	Wola Morawicka	24. 8.28	11 nieruchom	10 603,13	
				28 374,22	
Powiat konecki					
1.	Stuszeniec	31. 3.28	6 nieruchom.	7.852,46	
2	Smagów	23. 5.28	3) "	39.866,96	
3	"	"	5 "	6.379,96	
4.	Skórnice	8. " 8.28	Kotarski Stef.	12.530,—	
5.	Czarniecka Góra	"	Misiewicz M.		10.570,—
				66 629,38	10 570,—
Powiat kozienicki					
1.	Branowice	19. 5.28	16 nieruchom	19.386,10	
2	Huba	9. 6.28	Jemiot Tomasz	4.501,80	
3	Dobieszyn	"	3 nie-uchom	4 942,—	
4	Łagów	16. 8.28	2 "	4.118,—	
5	Stanisławów	6. 9.28	Matysiak Jan	5 892,—	
				38.862,90	
Powiat miechowski					
1.	Proszowice	24. 6.28	4 nierucho n.	4 987,01	
2	Niegardów	26. 6.28	3 "	5 115,14	
3	Jakubowice	31. 7.28	5 "	6.480,40	
4	Niedzwiedź	30. 8.28	Wodzicki Ant	21 661,99	
				38 244,54	
Powiat opatowski					
1.	Mikulowice	11. 4.28	9 nieruchom.	25.851,15	
2	"	"	2 "	6.287,—	
3.	Linów	19. 5.28	12 "	18.867,62	
4	Łagów	20. 7.28	32 "	136.040,76	
5.	Bidziny	16. 7.28	10 "	28 673,93	
6	Kamienice	"	Gawlik i Piel.	5 021,—	
7.	Brzustowa	23. 7.28	10 nieruchom.	16.045,15	
8.	Wólka Bodzech.	10. 8.28	4 "	8 496,80	
9.	Czerników opat.	24. 6.28	Koza Stanisław	5.878,—	
10.	Przybysławiec	23. 8.28	4 nieruchom.	5 904,36	
11.	Danków	24. 8.28	3 "	7.849,10	
12.	Bidziny	16. 7.28	5 "		6 220,—
				264 914,87	6 220,—
Powiat opoczyński					
1.	Ruda-Rapier	24. 5.26	Masłowska M.		37.334,—
2.	Galki	4. 4.28	6 nieruchom.	6 627,—	
3.	Przystałowice	20. 5.28	13 "	9 939,92	
4.	Gaspary	"	3 "	5 858,39	
5.	Odrzywół	4. 7.28	60 "	135.335,66	
6.	Skrzysłowo	16. 7.28	13 "	19.802,42	
7.	Cieblowice	20. 7.28	5 "	10 301,49	
8.	Ossa	16. 7.28	3 "	7.129,96	
9.	Kamienna Wola	31. 7.28	3 "	4.502,32	
10	Kamień Duży	9. 8.28	4 "	6 094,9	
11.	Klów	21. 7.28	5 "	5.180,—	
12.	Kamień Mały	23. 8.28	7 "	13.000,—	
				223 695,65	37.234,—

Nr. bież.	Miejscowość	Data szkody	Ubezpieczony	Ubezpieczenie	
				przymus. zł.	dobrow. zł.
Powiat pińczowski					
1	Młodzawy	30.12 27	Król Stanisław		6.900,—
2	Koszyce	26. 1.28	Nachman Natan	4 381,25	
3	Skalbmierz	20. 3 28	8 nieruchom	8 540,09	
4	Chrobesz	13 6 28	Wielopolski	7.585,—	
				20.507,34	6 900,—
Powiat radomski					
1.	Smardzew	22 11 27	Rogalski Wikt.	7 863,68	
2.	Brzozowica	11. 2.28	Korczyński Jan	4.439,—	
3.	Szczyty	8. 4 28	Federowicz Józ	5.985,60	
4	Romanów	5. 4 28	Gajdowie	4 552,—	
5.	Gąsawy Rząd	25. 4 28	4 nieruchom.	6 817,28	
6.	Redlin	13. 5.28	4	4.558,—	
7.	Radom	17. 6 28	37	39 813,35	
8	Radom	20. 6 28	Zylberberg		8.914,—
9	Sokolniki Suche	10 7.28	8 nieruchom.	11.833,—	
10	Makowice	16 7 28	Kowalczyk Jan	4 191,—	
11.	Stromiec	14. 3 28	Korczak Jan		10 674,37
12	Sokolniki Suche	23. 8 28	10 nieruchom.	18.346,—	
13	Kotarwice	13 9 28	2	8 812,—	
				117 210,91	19 588,37
Powiat sandomierski					
1.	Szczeglice	10. 3.28	Zientarski Teof	4 104,30	
2.	Ruszcza Dolna	7. 4.28	Knothe Stanisł.	5 174,05	
3	Rożki	4 4 28	3 nieruchom	6.973,96	
4.	Suchowola	3. 5 28	3	6.651,—	
5.	Ulanowice	27. 5.28	Chajęcki Stefan	17 992,20	9.500,—
6	Połaniec	6. 6 28	11 nieruchom.	8 360,68	
7	Skotniki	17. 7.28	5	6.017,43	
8	Sulisławice	9 7.28	Nawroczy	4.117,27	
				59.390,89	9.500,—
Powiat stopnicki					
1.	Równiny	30. 9 27	Swiander P.		8 333,91
2.	Mietel	17. 1.28	Chuchasz	6.752,68	
3.	Stopnica	6. 2.28	Redlicki	4.850,42	
4.	Wola Bokrzycka	10. 5.28	Myśliwiec	8 767,55	
5.	Zborów	13. 5 28	Łaszkiewicz	19 290,43	
6.	Skarystowiec	22. 5.28	10 nieruchom.	8.818,30	
7.	Chmielnik	6 5.28	Weksler	4.857,70	
8.	Rataje Słupskie	26. 6 28	2 nieruchom.	5.115,—	
9	Borzykowa	11 7 28	17	28.558,35	
10.	Chmielnik	6 5 28	Mikulowska	4.857,70	
				91.868,—3	8 333,91
Powiat włoszczowski					
1.	Chlewska Wola	22 3.28	8 nieruchom.	7.057,15	
2	Chlewska Wola	3. 4 28	5	4.918,01	
3	Biała Błotna	20. 5.28	2	4 706,—	
4	Rokitno	14. 2 28	Pałka Andrzej	4.370,—	
5	Rożnica	15 7 28	7 nieruchom.	14.902,40	
6	Marchociec	13. 7.28	2	4 275,—	
				40.228,56	

Zestawienie ogólne Okręgami

Nr. bież.	O K R ę G	Wypłacono nbezieczeń ponad 4.000 zł			
		przymusow. zł.	dobrowol. nych zł.	ogółem zł.	procent
1.	Opatowski	264 914,87	6 220,—	271 134,87	23,3
2.	Opoczyński	223 695,65	37.234,—	260 929,62	21,9
3.	Radomski	117 210,91	19.588,37	136 799,28	11,7
4.	Buski (stopn.)	91 868,13	8 333,91	100.202,04	8,6
5.	Konecki	66 629,38	10.570,—	77.199,38	6,6
6.	Jędrzejowski	59 306,20	14 812,—	74.118,20	6,4
7.	Sandomierski	59 390,89	9.500,—	68 890,89	5,9
8.	Włoszczowski	40 228,56	—	40 228,56	3,5
9.	Kozienicki	38.862,90	—	38.862,90	3,4
10.	Miechowski	38.244,54	—	38.244,54	3,3
11.	Kielecki	28 374,22	—	28.374,22	2,4
12.	Pińczowski	20 507,34	6.900,—	27.407,34	2,4
13.	Wierzbicki (iż.)	6 624,—	—	6 624,—	0,6
		1 055.857,59	113 158,28	1.169.015,87	100 0/0

Zestawienie porównawcze zasiłków, udzielonych Strażom Pożarnym przez P. Z. U. W. w czasie od 1 stycznia do 1-go października 1928 roku.

Rodzaj zasiłku :	Zasiłków udzielono Strażom	
	Ogółem	Zw. kieleckiego
Ogólna suma w gotówce i narzędziach wynosiła zł.	971.235,00	135.477,20 = 14 %
z czego przypada za:		
1. Wypłaty w gotówce	358.354,55	61.973,60 = 17 %
2. Sikawki	470	75 = 16
3. Hydrofory	15	1 = 7
4. Beczki	448	25 = 13
5. Drabiny przystawne	7	— = —
6. „ Szczerbowski	178	19 = 11
7. hakowe	12	3 = 25
8. francuskie	5	1 = 20
9. Wózki pod sikawki	10	2 = 20
10. Maski dymowe	3	— = —

Rodzaj zasiłku :	Zasiłków udzielono Strażom	
	Ogółem	Zw. kieleckiego
11. Gaśnice	1	— = —
12. Węże tłoczne w metrach	20 829	1.724 = 8
13. „ ssawne	1.334	100 = 7
14. Pasy	631	22 = 3
15. Pochwy	634	30 = 5
16. Topory	650	38 = 6
17. Linki	77	2 = 3
18. Zatrzaśniki	100	4 = 4
19. Pochodnie	25	3 = 12
20. Łączniki	1.194	154 = 13
21. Bosaki	275	11 = 4
22. Wiadra	647	6 = 1
23. Prądownice	41	3 = 7
24. Hydronetki	7	— = —
25. Tuby	19	— = —
26. Sitka	32	1 = 3
27. Torby z przyborami	2	— = —
28. Trójniki	10	1 = 1
29. Kotwice	6	1 = 17
30. Syreny	2	— = —

DZIAŁ URZĘDOWY.

Wobec powstania wielu nowych Straży oraz, w celu uprzytomnienia aktualnych zarządzeń podajemy do wiadomości ważniejsze okólniki z roku ubiegłego

Przytem zaznacza się, że o wszelkich zarządzeniach okólnikowych winni wiedzieć wszyscy członkowie Związku. W tym celu okólniki należy odczytywać na posiedzeniach Okręgów, Zarządów Straży, zebraniach Rad Sztabowych, oraz przed frontem czynnym członkom.

Wszelkie zarządzenia okólnikowe z chwilą opublikowania stają się obowiązującymi.

Okólnik Nr. 1.

Poniższy Okólnik M. S. W. podaje do wiadomości z zaznaczeniem, że w razie sprzeciwu ze strony wójtów należy wnieść zażalenie do Starostwa.

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Warszawa, dnia 12.XII 1925 r.

Nr. B. B. 6276/25. **Głównego Związku Straży Pożarnej Rzeczypospolitej Polskiej.**
W sprawie rejestracji Tow. Straży
Ogólnych Ochotniczych.

Wobec podania Związku Straży Pożarnych Województwa Łódzkiego z dnia 17 listopada r. b. Nr. 1676 o wyjaśnienie, czy podpisy założycieli Tow. Straży Pożarnych Ochotniczych muszą być potwierdzane notarialnie, czy też wystarczy poświadczenie przez wójta gminy—wobec różnej praktyki, stosowanej przez władze administracyjne—Ministerstwo Spraw Wewnętrznych komunikuje, że przypomniawszy wszystkim Wojewodom Okólnik Min. Spraw Wewnętrznych Nr. 176 z dnia 18.XI 1919 r. N. P. Z. 6211, polecający uważać za wystarczające zaświadczenie przez wójta gminy.

Za Ministra (—) nieczytelny
Naczelnik Wydziału.

Okólnik Nr. 2.

Ze względu na niezmiernie doniosłe znaczenie w skutkach **ubezpieczenia strażaków od nieszczęśliwych wypadków w Kasie Strażackiej przy Powsz. Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych**, poleca się wszystkim Strażom najpóźniej do 1-go kwietnia 1929 r. przesłać

do Kasy Strażackiej w Warszawie ul. Kopernika 36/40 składkę na rok 1929 koniecznie przy deklaracji według poniższego wzoru.

Pieniądze można wpłacać do Pocztovej Kasy Oszczędności na Konto Nr. 50541.

W razie wypadku należy zwrócić się do Kasy Strażackiej pod wyżej wymienionym adresem po blankiet do zawiadomienia o wypadku i po wypełnieniu—bezzwłocznie go zwrócić.

Zaleca się Zarządom Okręgowym opłacanie należności Kasie Strażackiej za wszystkie straże i ściąganie tej należności łącznie ze składkami członkowskimi.

Dla wiadomości podajemy wyciąg z regulaminu Kasy Strażackiej i wzór deklaracji.

Miejscowość .....
Powiat ..... Stacja pocztowa .....

ZOBOWIĄZANIE na rok 1929.

Jednocześnie Zarząd Straży przekazuje należną za ..... członków opłatę za rok bieżący 1929 w ilości zł. ...., przyczem zobowiązuję się w imieniu swej Straży do ścisłego przestrzegania regulaminu Kasy i przepisów Zarządu Kasy.

Przynależność do Głównego Związku Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej niniejszem stwierdzamy.

Zarząd Straży Pożarnej

w .....

dn. .... 1929 r.

Prezes:

Sekretarz:

(miejsce pieczęci)

Lista imienna członków Straży Pożarnej w .....

Nr. bieżący	Imię i nazwisko	Data urodzenia	Czynność w Straży	Zawód poza Strażą	Stan rodzinny: żonaty, kawaler, wdowiec	Ilość dzieci	Uwagi

Wyciąg z regulaminu Kasy Strażackiej.

Art. 2. Kasa w granicach niniejszego regulaminu ma na celu udzielanie zapomóg w razie nieszczęśliwych wypadków czynnym członkom (względnie ich rodzinom) tych ochotniczych straży pożarnych, które zbiorowo zgłoszą swój udział do Kasy i wykażą się przynależnością do Głównego Związku Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 7. Kasa na rok 1929 ustanowiła świadczenia w skali następującej:

1. Wdowa po zmarłym, na skutek wypadku, strażaku lub pozostały po nim najbliższy i najbardziej uprawniony członek rodziny, który z nim razem mieszkał i był utrzymywany wyłącznie z jego pracy zarobkowej, otrzymuje jednorazowe odszkodowanie w wysokości 4 000 zł., każde zaś dziecko poszkodowanego w wieku do lat 16 po 500 zł.

Żonie i dzieciom ubezpieczonego, nie zamieszkującym z nim razem, lecz otrzymującym alimenty, jak również jego dzieciom nieślubnym przysługuje odszkodowanie w takiej samej wysokości.

2. W razie stwierdzenia stałej całkowitej niezdolności do pracy, na skutek wypadku strażak otrzymuje jednorazowo odszkodowanie w wysokości 5.000 zł. częściowa niezdolność do pracy pociąga za sobą odpowiednie obniżenie wysokości odszkodowania w stosunku $\frac{1}{10}$ -ym.

3. W razie choroby, związanej bezpośrednio z wypadkiem, strażak otrzymuje zasiłki dzienne w wysokości 5 zł. od pierwszego dnia choroby. Zasiłki te wypłaca się nie dłużej niż przez 200 dni od daty wypadku, poczem w razie stwierdzonej niezdolności do pracy może być przyznane jednorazowe odszkodowanie w odpowiednim stosunku.

4. W wypadkach poszczególnych, jeżeli zostanie stwierdzone przez zaświadczenie upoważnionego przez Kasę lekarza, że zastosowanie specjalnych środków ochronnych (bandaży, okularów i t. p.) lub protez zmniejszy lub usunie zdolność do pracy, Kasa pokrywa koszt nabycia tych ostatnich, zmniejszając jednocześnie w odpowiednim stosunku przyznane odszkodowanie jednorazowe.

Art. 8. Kasa uskutecznia świadczenia po udowodnieniu (z mocy świadectwa upoważnionego przez Kasę lekarza) o związku bezpośrednim choroby, inwalidności lub śmierci strażaka z nieszczęśliwym wypadkiem przy spełnieniu przez niego czynności służbowych.

Przez czynności służbowe strażaka należy rozumieć:

1) wyjazdy do pożarów, gaszenie pożaru, ratunek ludzi i mienia podczas pożaru, powrót z pożaru wyjazdy na fałszywy alarm i t. p.;

2) wszelkie ćwiczenia strażackie, rewje, inspekcje, próby narzędzi i t. p. dokonywane z nakazu dowództwa;

3) prace wewnątrz straży związane z utrzymaniem jej porządku i gotowości;

4) z nakazu dowództwa dokonywane oględziny komiń, pisków, sygnalizacji, kranów, studni i t. p.;

5) dyżury w gmachach publicznych, oraz asysty publiczne z nakazu dowództwa straży;

6) wszelkie czynności ratownicze w razie klęsk żywiołowych: trzęsienia ziemi, powodzi, runięcia budynków i t. p., o ile straż występuje z nakazu dowództwa straży;

Wyłącza się wypadki nieszczęśliwe w czasie pełnienia przez straż czynności wojskowych i policyjnych.

Art. 9. Przyznawanie i wypłacanie świadczeń odbywa się na podstawie urzędowo potwierdzonych dokumentów i świadectw lekarskich o dniu wypadku, śmierci, stopniu niezdolności do pracy i czasie trwania choroby. Miarodajne są tylko świadectwa lekarzy, upoważnionych przez Kasę.

Art. 10. Kasie przysługuje prawo przeprowadzenia według swego uznania dochodzenia w sprawie okoliczności towarzyszących nieszczęśliwemu wypadkowi.

Utrata świadczeń i ich redukcja.

Art. 11. Traci prawo do odszkodowania strażak jeżeli:

1) rozmyślnie spowodował wypadek;

2) pełnił służbę podczas wypadku w stanie nietrzeźwym

3) uchylił się od zarządzeń opieki lekarskiej.

Art. 12. Rodzinie strażaka nie przysługuje prawo do świadczeń, jeżeli śmierć jego nie jest w bezpośrednim przyczynowym związku z nieszczęśliwym wypadkiem, lecz została spowodowana głównie jego stanem chorobowym istniejącym już przed wypadkiem.

Art. 13. Przy wymiarze jednorazowych odszkodowań w następstwie nieszczęśliwego wypadku będą brane pod uwagę istniejące już przed wypadkiem uszkodzenia cielesne, co pociągnie za sobą odpowiednie zmniejszenie odszkodowania.

Art. 14. **Kasa nie przyznaje** odszkodowania za wypadek śmierci lub utratę zdolności do pracy, gdy osoba w danym wypadku **podlega przepisom prawa o społecznym ubezpieczeniu od nieszczęśliwych wypadków.**

Przynależność do Kasy.

Art. 15. Straże ochotnicze, należące do Głównego Związku Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej, winny (w celu nabycia praw do świadczeń Kasy) zobowiązać się na piśmie do przestrzegania przepisów niniejszego regulaminu, oraz przysyłać przed 1 kwietnia każdego roku listę imienną swych członków na formularzu Kasy wraz z corocznie z góry ustanawianymi przez Władze Kasy opłatami.

Art. 16. Zarząd Straży, należący do Kasy, pełni rolę jej miejscowego przedstawiciela i obowiązany jest do wypełniania wszelkich poleceń kierownictwa Kasy, dotyczących jej działalności, przedewszystkiem zaś:

1) dostarcza wszelkich wiadomości o poszkodowanym,

2) dostarcza wszelkich wymaganych świadectw,

3) przyznane świadczenia wręcza komu należy za pokwitowaniem,

4) zapewnia doraźną pomoc lekarską poszkodowanym i uzyskuje odpowiednie zaświadczenia od lekarza o stanie zdrowia poszkodowanego.

Art. 17. **O każdym nieszczęśliwym wypadku Zarząd Straży obowiązany jest zawiadomić Kasę niezwłocznie, nie później jednak niż przed upływem tygodnia.**

Okólnik Nr. 3.

Społeczeństwo zbyt mało wie o działalności poszczególnych Straży, Okręgów i wogóle o pracy tych instytucji na polu pożarnictwa, a co zatem ludzie niedostatecznie się interesuje tak żywotnymi i potrzebnymi placówkami.

Dla wzbudzenia większego zainteresowania, pociągającego za sobą wzmoczenie ofiarności, zaleca się **o ważniejszych zdarzeniach w Strażach lub Okręgach Podawać wzmianki do miejscowej lub najbliższej prasy**, niezależnie od korespondencji do „Przeglądu Pożarniczego” w Warszawie i „Życia i Strażackiego”.

Straże są organizacjami apolitycznymi, obchodzącymi cały ogół mieszkańców bez względu na poglądy, dlatego też wszystkie pisma użyć mają miejsca na swych łamach.

Zwłaszcza Zarządy Okręgowe winny czuwać, aby miejscowe społeczeństwo było należycie informowane o wzmoczonej obecnie działalności na polu pożarnictwa i obrony przeciwpożarowej, oraz o poczynieniach, zmierzających do podniesienia poziomu i sprawności Straży, w celu zabezpieczenia mienia i życia współobywateli.

Okólnik Nr. 4.

Wiele Straży, a nawet niektóre Okręgi, przekazując pieniądze przez P. K. O. na konto 63090, lub pocztą, nie

zaznaczają za co, lub na jaki rachunek są one wpłacone. Wobec tego, że bez powyższych danych tych pieniędzy nie można księgować, poleca się, dla uniknięcia zbytecznej korespondencji, **bezwzględnie nadmienić, na odwrotnej stronie odcinka przekazu, czy przesyłana suma jest wpłacona tytułem składki, czy za wydawnictwa i t. p.**

Okólnik Nr. 5.

Na wszelkie zjazdy, uroczystości i delegacje wszyscy członkowie obowiązani są stawiać się w przepisowym uniformie z właściwymi dystynkcjami i odznaczeniami. Przytem zaznacza się, że uniform zwykły, składający się z czapki, kamaszy, długich spodni i pasa koalicyjnego dopuszczalny jest tylko wtedy, gdy się reprezentuje Straż jedno lub kilkoosobowo. Podczas pełnienia jakiegokolwiek służby, lub przy oddziale strażaków, obowiązuje uniform bojowy.

Okólnik Nr. 6.

Ze względu na kompletowanie zbiorów, obrazujących działalność pożarniczą, **poleca się Okręgom i Zarządom Straży nadsyłać do Związku Wojódzkiego wszelkich wycinków gazet ze wzmiankami o Strażach, oraz niepodklejonych odbitek fotografii z uroczystości, zjazdów, Konkursów i t. p.**

Okólnik Nr. 7.

Niniejszem podaje się do wiadomości, iż dla uproszczenia został zarejestrowany skrót telegraficzny

„Pożarnictwo—Sosnowiec“

Wszelkie depesze pod adresem Związku Straży Pożarnych, jak również inspektora Związku w Sosnowcu, ul. Kółłataja 3, winny być adresowane według wyżej podanego skrótu.

Okólnik Nr. 8.

Zaleca się podjąć prace w celu **skompletowania monografii wszystkich Straży**, która powinna być przechowywana w teczkach, przeznaczonych dla poszczególnych Straży, łącznie z korespondencją, protokołami, budżetami i sprawozdaniami z działalności.

Okólnik Nr. 9.

Wobec coraz częściej notowanych nieszczęśliwych wypadków, powodowanych bądź samowolą strażaków, bądź niedostatecznym czuwaniem oficerów — zaleca się Zarządom Okręgowym zwrócić uwagę na konieczność **odbywania ćwiczeń** wyłącznie w ramach programu, instrukcji i regulaminu, **bez brawurowych popisów**, często kończących się tragicznie.

Okólnik Nr. 10.

Ze względu na to, że prace Straży przy pożarach są najlepszym sprawozdaniem jej wartości bojowej, a uprzytomnienie sobie niedomagań i błędów zapobiega powtarzaniu się ich w przyszłości, wkłada się obowiązek na naczelników zwoływania rad sztabowych w terminie 3-ch dniowym po każdym pożarze, w celu szczegółowego omówienia przeprowadzonej akcji. Przedewszystkiem należy omówić:

- 1) niedomaganie zbiórki po alarmie,
- 2) wyjazd do pożaru,
- 3) czynności strażaków, przybyłych na miejsce pożaru przed Strażą,
- 4) szukanie zbiorników wody,
- 5) rozwijanie linji wężowej,
- 6) sprawianie sikawki i innych narzędzi,
- 7) plan akcji naczelnika i wykonywanie zarządzeń przez poszczególnych oficerów lub strażaków,
- 8) szkody poczynione zbytecznie w ruchomościach i nieruchomościach przez akcję ratunkową a zwłaszcza przez nadmiar wody,
- 9) przyczynę i ognisko pożaru,

10) ogólną sprawność akcji korpusu w stosunku do zasad taktyki pożarnej.

Należy również **zwrócić uwagę na obowiązek zwoływania rad sztabowych zwykłych co miesiąc stosownie do Statu Straży.**

Okólnik Nr. 11.

Wobec konieczności **zaprojektowania i uporzędowania Księgowości w wielu Strażach**, oraz w celu ujednolajnienia biurowości starażackiej w całym Związku, Zarząd Wojewódzki opracował i wydał książki i druki, które obowiązkowo winny być zaprowadzone we wszystkich Strażach.

Uważamy za wskazane, aby Zarządy Okręgowe nabyły odpowiednie ilości i rozesłały Strażom.

Okólnik Nr. 12.

Ze względu na to, że praca prowadzona według uprzednio ułożonego planu daje znacznie lepsze wyniki, niż praca prowadzona doraźnie i chaotycznie, zaleca się wszystkim Strażom **ulożenie szczegółowego planu ćwiczeń i uroczystości na rok 1929.**

Tego rodzaju program działalności Straży winien być przedstawiony na Walnem Zebraniu Straży i wywieszony w remizie, a odpis przesłany niezwłocznie Zarządowi Okręgowemu do wiadomości.

Okólnik Nr. 13.

Zdarzające się wypadki niezadowolenia Straży z kupna ważniejszych rekwizytów, zwłaszcza motorowych, skłaniają nas do zalecenia Strażom, aby przed nabyciem zwracały się do Związku Strażackiego o zaopiniowanie wybranej oferty, jak również o delegowanie rzeczoznawcy do przyjęcia.

Jednocześnie zwracamy uwagę, że dla uniknięcia niezadowoleń z wadliwego działania należy **nabywać tylko takie sikawki, które były poddane eksperytyzie i posiadają numer, oraz świadectwo Związku Straży Pożarnych.**

Świadectw takich należy żądać od firmy, która sikawki sprzedaje i bez tych świadectw sikawek nabywać nie można.

Stosownie do uchwały Gł. Komisji Technicznej sikawkę należy nabywać łącznie z 60 metr. węża tłocznego

Okólnik Nr. 14.

Stosownie do § 32 tymczasowych przepisów o stowarzyszeniach należy **corocznie po Walnem Zebraniu podać do wiadomości Starostwa skład osobowy Zarządu.**

Komunikując o powyższem, zaleca się dopełnić tej formalności w stosunku do Okręgów, jak również poinformować o tym obowiązku wszystkie Straże.

Okólnik Nr. 15.

Stosownie do porozumienia Związku Śląskiego ze stacją radjonadawczą w Katowicach, poczynawszy od 19 grudnia 1928, co poniedziałek, o godz. 19-ej, w ciągu 15 minut, są ogłaszane komunikaty Związków o przejawach działalności naszej korporacji.

Ze względu na duże **znaczenie propagandowe radja**, zaleca się Okręgom, zwłaszcza sąsiadującym ze Śląskiem, nadsyłać terminowo pod adres m. Związku wiadomości ważniejszych przejawów działalności tak Okręgów, jak i poszczególnych Straży.

Okólnik Nr. 16.

Wojewoda Kielecki

Kielce, dn. 20.VII. 1928 r.

L. B. P. 9.894

Do

Gminne Komisje Przeciwpowodziowe — działalność

Wszystkich PP. Starostów Województwa Kieleckiego.

W myśl nadesłanego sprawozdania Związku Straży Pożarnych Województwa Kieleckiego w Sosnowcu Gmin-

ne Komisje Przeciwpozarowe zorganizowane na zasadzie reskryptu tut. Urzędu z dnia 8 kwietnia 1925 r. Nr. 1644 nie wykazują odpowiedniej inicjatywy i działalności.

W związku z powyższem zechce p. Starosta natychmiast zbadać, czy G.K.P. przestrzegała obowiązującego regulawinu ogłoszonego w Nr. 5 Dziennika Urzędowego Województwa Kieleckiego z dn. 23.V.1925 r. oraz dopilnować przez podwładne organa, aby wszystkie przepisy wydane przez województwo o ochronie od pożarów były przestrzegane.

Wojewoda (—) Korsak.

OKÓLNIK Nr. 17.

Pomimo upływu roku kontrola wykazuje, iż **składki do Związku wpływają od Straży bardzo opieszale** i z tego tytułu są duże zaległości. Ze względu na smutny stan finansowy Związku i niemożność realizowania zamierzeń budżetowych z powodu braku funduszków — prosimy zwracać uwagę poszczególnym Zarządom Straży Pożarnych, iż tam gdzie składek członkowskich nie może opłacać Straż, obowiązek ten winni wykonać członkowie czynni wpłacając po zł. 1 — rocznie.

Terminowe wpłacanie składek członkowskich jest dowodem więzi korporacyjnej i bezwarunkowym obowiązkiem każdego członka poczuwającego się do rozwoju naszej organizacji.

Tak niewielka kwota nie może być usprawiedliwiona niemożnością i świadczy raczej o braku uspołecznienia, z powyższych więc względów kategorycznie się domagamy wywarcia silnego nacisku na Straże przez Zarządy Okręgowe i instruktorów, których jednym z obowiązków jest wychowywanie strażaków, nie tylko pod względem fachowym ale i społecznym. Względem opornych należy zastosować rygory statutowe.

Zwracamy również uwagę na konieczność wpłacania należności z lat ubiegłych, gdyż statut nie przewiduje prawa zwolnienia od składek

GŁ. ZWIĄZEK Straży Pożarnych

Rzeczypospolitej Polskiej
w Warszawie, ul. Królewska 23

Dnia 17 lutego 1928 r.

Nr. 893.III

W sprawie pogotowia na wypadek powodzi

OKÓLNIK Nr. 18.

Do Zarządów

Związków Wojewódz.

Władze państwowe wyraziły do Zarządu Głównego Związku życzenie, by Straże Pożarne w jaknajszerszym rozmiarze współdziałały z organami państwowymi w walce z żywiołami klęskami.

Wobec tego, że nadchodzącą wiosną, jak i w poprzednich latach, powodzi spodziewać się należy, przeto prosimy Zarząd Związku Wojewódzkiego o śpieszne przypomnienie Okręgowym Związkom o konieczności dopilnowania, by Straże Pożarne, stosownie do potrzeb i warunków, zorganizowały u siebie pogotowie wodne, lub już zorganizowane doprowadziły do pełnej gotowości bojowej.

OKÓLNIK Nr. 19.

Zarząd Związku na posiedzeniu w dniu 14.VIII r. b. ustalił **rotę ślubowania przy poświęceniu sztandaru.**

..... „jako naczelnik Ochotniczej Straży Pożarnej
..... „ślubuję w swojej i podkomendnej mi drużynie imieniu sumiennie i karnie wypełniać dobrowolnie przyjęte obowiązki, stać twardo i czujnie na posterunku służby publicznej, dźwżyć wysoko z honorem powierzony naszej pieczy sztandar, ponad dymy pożogi, ponad partyjne i osobiste względy, ponad wszelkie zawieruchy społeczne, a nie opuszczać tego najwyższego godła do ostatniego tchu w piersiach.

Tak nam Panie Boże w Trójcy Świętej Jedynej pomóż i Niewinna Syna Twego Męka. Amen”.

Powyż ze ślubowanie naczelnik Straży składa w ręce rodziców chrzestnych w kościele po poświęceniu sztandaru, trzymając lewą ręką róg sztandaru przy podniesieniu 2 palców prawej jak do przysięgi. Po złożeniu ślubowania naczelnik przyjmuje sztandar z rąk rodziców chrzestnych i oddaje go chorążemu.

OKÓLNIK Nr. 20.

Zarząd Związku na posiedzeniu w dniu 14.VIII. r. u ustalił poniższą **rotę przyrzeczenia**, którą winni składać nowowstępujący członkowie czynni przy przyjmowaniu ich do Straży:

„Przyrzekam sumiennie i karnie wypełniać dobro wolnie przyjęte obowiązki, stać twardo i czujnie na posterunku służby publicznej, wszelkie przepisy ściśle przestrzegać, przełożonym posłuszeństwo i szacunek okazywać, z kolegami w zgodzie i przyjaźni żyć, Mienia Straży pilnie strzedz, honoru strażaka i munduru nieprzystojnym zachowaniem nie splamić, ponad wszelkie osobiste i partyjne względy idei pożarniczej wiernie służyć, Bogu i Ojczyźnie na chwałę, bliżnim na pożytek”.

Powyższe przyrzeczenie przyjmuje naczelnik Straży na placu przed frontem korpusu Straży w obecności Zarządu z prezesem lub zastępcą na czele. Takież ślubowanie składają wszyscy oficerowie Straży przed objęciem swych czynności. Naczelnicy Straży przyrzeczenie składają po zatwierdzeniu w ręce prezesa Okręgu lub jego zastępcy w obecności członków Zarządu Okręgowego.

Poleca się powyższe przyrzeczenie przyjąć od wszystkich tych członków, którzy dotąd tego lub innego przyrzeczenia nie składali.

OKÓLNIK Nr. 21.

GŁ. ZWIĄZEK Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej

Warszawa, dn. 21.IX.1928 r.

Nr. 4499/p.

W sprawie gradacji odznaczeń.

W ostatnich czasach szereg Związków Wojewódzkich zwróciło się do Głównego Związku o odznaczenie złotym medalem zasługi osób, które dotychczas nie były odznaczone jeszcze srebrnym medalem.

W związku z tem Zarząd Główny Związku, na posiedzeniu w dn. 17.IX. u. r. postanowił zwrócić uwagę Zarządów Wojewódzkich na treść okólnika Nr. 44 z dnia 9.VIII.1927 r. w sprawie gradacji odznaczeń.

Podając powyższą uchwałę Zarządu Głównego Związku do wiadomości W. Druhów, prosimy o ściśle stosowanie się do treści powyższego okólnika.

OKÓLNIK Nr. 22.

Na posiedzeniu Rady Wojewódzkiej z dn. 30 września 1928 roku został przyjęty dla wszystkich Okręgów Statut w brzmieniu uchwalonem przez Radę Naczelną. Z uwagi na konieczność jednolitości naszej organizacji Statut ten winien być wprowadzony w życie przez wszystkie Okręgi bez żadnych zmian.

Ze względu na powyższe prosimy Zarząd Okręgu o **przeprowadzenie formalności rejestracyjnych załączonych egzemplarzy Statutu Związku Okręgowego.**

Statut winien być opatrzony podpisami trzech założycieli i złożony w urzędzie Starościńskim.

Po zarejestrowaniu założyciele winni zwołać Walne Zebranie członków, któreimi są wszystkie straże istniejące na terenie Okręgu, w celu przyjęcia tego Statutu do wiadomości, wybrania Zarządu i Komisji Rewizyjnej, uchwalenia budżetu i przejęcia funkcji i majątku od poprzednie-

go Okręgu. Uprzednio tegoż dnia winno się odbyć likwidacyjne zebranie obecnego Okręgu ze sprawozdaniem ogólnym, kasowem i zatwierdzeniem protokołu Komisji Rewizyjnej.

PREZES RADY
Związku Straży Pożarnych
Wojewoda Kielecki
Władysław Korsak.

Okólnik Nr. 23.

Chcąc stworzyć trwały pomnik obchodu 10-lecia wskrzeszenia niepodległości Polski — Rada Naczelna uchwaliła przystąpić do budowy w Warszawie na posiadanych placu własnego gmachu na pomieszczenie Związku i Straży Pożarniczej

W celu zgromadzenia potrzebnych funduszy postanowiono opodatkować Związki i Straże, rozkładając na cztery roczne raty poniższe sumy:

1. Straże wiejskie po zł. 25.
2. Straże małomiasteczkowe po zł. 50,
3. Straże miejskie i fabryczne po zł. 100.
4. Okręgi po zł. 200.
5. Związki Wojewódzkie po zł. 500.

Dla przyspieszenia realizacji tego zamierzenia Zarząd Związku Kieleckiego postanowił polecić Okręgom i Strażom wpłacanie tej sumy **jednorazowo**.

Wpłaty winny być dokonywane jak najprędzej do P. K. O. na konto № 63090 (Związek Straży Pożarnych Woj. Kieleckiego) z uwagą: „**Składka na budowę Domu Związkowego w Warszawie**”.

Okólnik Nr. 24.

Poleca się wykonać uchwałę Rady Związku Straży Pożarnych Województwa Kieleckiego z dnia 30.IX. 1928 r., jak następuje:

„Uznając za celowe **pociągnięcie niewiast do pracy społecznej nie w dziedzinie pożarnictwa**, oraz doceniając konieczność propagowania idei Czerwonego Krzyża i szerzenia wiedzy samarytańskiej wśród jak najszerszych warstw, Rada Związku Straży Pożarnych Woj. Kieleckiego przekazuje Zarządowi w porozumieniu z Władzami Czerwonego Krzyża sprawę organizowania przy Strażach Pożarnych kolumn sanitarnych żeńskich. Siły te po odpowiednim przeszkoleniu mogłyby być używane przy akcji ratunkowej pożarniczej zwłaszcza w zakresie pracy z tłumnicami, przy łańcuchu wodnym, oraz przy wynoszeniu ruchomości i utrzymywaniu porządku. Członkinie tych kolumn miałyby wszelkie prawa i obowiązki członków czynnych”.

Okólnik Nr. 25.

Stosownie do wyjaśnienia Zarządu Głównego **odznaczenia za osiągnięcie wyników z Przysposobienia Wojskowego i Wychowania Fizycznego uważa się za żetony pamiątkowe**, które nie mogą być noszone na mundurach korporacyjnych, stosownie do regulaminu odznaczeń zatwierdzonego przez Ministerjum Spraw Wewnętrznych. Żetony te mogą być przypinane tylko do kostiumu sportowego.

Okólnik Nr. 26.

W celu publikowania w „Życiu Strażackim” — prosimy Zarządy Okręgów, bieżąco wysyłać nam wykazy odznaczonych medalami: „**Polska Swemu Obrońcy**” i „**10-lecia Niepodległości Polski**”, z zaznaczeniem, nie tylko nazwiska, imienia i szarży w pożarnictwie, lecz i daty i numeru zarządzenia właściwych Władz, upoważniającego do noszenia tych odznaczeń.

GŁ. ZWIĄZEK
Straży Pożarnych R. P.
Wydział Wykonawczy Komitetu Zjazdów i Powszechnej Wystawy Kr. Jowej.

L. 5989/P. W. K.

Okólnik Nr. 27.

Warszawa, dn. 14.XII.28 r.

Instrukcja o organizacji Pawilonu Pożarnictwa Polskiego na P. W. K. w Poznaniu.

W związku z wystąpieniem Strażactwa Polskiego na P. W. K., mającym na celu przedstawienie społeczeństwu i zagranicy całokształtu rozwoju Pożarnictwa Polskiego w okresie ostatniego dziesięciolecia, zostaje zorganizowany w dn. 1.V.1929 r. „Pawilon Pożarnictwa”. Pawilon ten mieścić się będzie w gmachu Miejskiej Szkoły Handlowej w Poznaniu.

Pawilon Pożarnictwa posiadać będzie:

- a) Dział statystyki.
- b) Dział organizacji,
- c) Dział wyszkolenia,
- d) Dział techniczny i modeli,
- e) Dział wydawniczy,
- f) Dział gospodarczy.

Wszelkie dane w wymienionych działach będą przedstawione za pomocą tablic statystycznych, wykresów, figur plastycznych, fotografii, modeli, tudzież okazowych egzemplarzy druków.

Celem wykonania powyższego Związki Wojewódzkie przeprowadzą:

- a) podstawowy spis statystyczny,
- b) zebranie materiałów potrzebnych dla poszczególnych działów pawilonu pożarniczego.

Wszystkie Związki Wojewódzkie przeprowadzą zebranie niżej podanych materiałów:

Do działu organizacji:

Dobre fotografie z życia straży, oddziałów zbiorowych, na uroczystościach, popisach, zespoły Zarządów, Rad Sztabowych i t. p.

Do działu wyszkolenia:

Dobrych fotografii i kursów, fotografii pożarów ćwiczeń poszczególnych, zbiorowych, druków, tablice poglądowe, modele i inne pomoce naukowe używane w strażach.

Do działu technicznego modeli:

Rysunki, fotografie, okazy sprzętu strażackiego i maszyn. Druki traktujące o technice pożaru. Specjalnie należy zwrócić uwagę na polskie wynalazki pożarnicze i ulepszenia, jak również i wszelkie ulepszenia i pomysły, choćby drobnych sprzętów i części narzędzi, tak w postaci modeli, jak również rysunków.

Do działu wydawniczego:

Zestawienia odnośne rozwoju własnych wydawnictw, tak w okresie przedwojennego, jako też za ostatnie dziesięciolecie. Okazowe egzemplarze własnych wydawnictw, jak również dawnych mających znaczenie historyczne.

Do działu gospodarczego:

Zestawienie rozwoju budżetów, jednostek organizacyjnych w okresie niewoli i za 10 lat ostatnich. Fotografie zakresu gospodarstwa Związku, plany zaopatrzenia, wzory księgowości. Nadesłane eksponaty, których zwrot nie będzie przez dany Związek zastrzeżony staną się własnością Centrali, jako zaczątek Muzeum Strażactwa Polskiego. Zasada przy obliczaniu winno być, aby materiały te mogły w jednej i tej samej sprawie czy kwestji przedstawić postęp i ujednolicenie w omawianym okresie 1918—1928, czy też tylko w części tego okresu.

Szczególność należy zwrócić na materiały mogące oświecić rozwój pracy i postępy w poszczególnych dziedzinach, jak modeli pierwotne i ulepszone, fotografie porównawcze i t. p.

Pawilon Pożarnictwa obejmować będzie całokształt przewidzianych wyżej spraw w formie całości.

Oddzielnych stoisk poszczególnych Związków nie będzie się organizować.

Wszystkie zgrupowane eksponaty w/g niniejszej instrukcji nadesła Związki Wojewódzkie do Centrali do dnia 1.III.1929 r.

C Z O Ł E M.

J. Sztromajer
Naczelny Inspektor.

Inż. St. Waligórski
v. Przewodniczący.

GL. ZWIĄZEK
Straży Pożarnych R. P.
Wydział Wykonawczy Komitetu Zjazdów i Powszechnej Wystawy Krajowej.

Okólnik Nr. 28.

Warszawa, dn. 22.XII.28 r.

L. 6197/P. W. K.

Instrukcja o Zawodach Przystosowania Wojskowego i Wychowania Fizycznego na P.W.K. w Poznaniu.

Dla wykazania postępu oddziałów straży pożarnych Przystosowania Wojskowego i Wychowania Fizycznego odbędą się w czasie trwania Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu (13—16.VI.1929) Zawody P. W. i W. F.

Na Zawody wyżej wymienione złożą się:

1. Marszobiegi ze strzelaniem,
2. Pięciobój Wojskowo-Sportowy.

Marszobiegi odbędą się na przestrzeni 10 km. Składać się będzie z 3 etapów, a mianowicie: I etap — bieg 5 klm; II etap oddanie strzału do tarczy; III etap powrót. Marszobiegi zostaną wykonany przez drużyny w składzie 12 i 13 strażaków.

Drużyny ćwiczą marszobiegi w umundurowaniu strażackim (bez topora) niosąc karabin.

Na pięciobój Wojskowo-Sportowy złożą się:

Bieg 100 mtr. Skok w dal. Rzut granatem. Szermierka na bagnety. Strzelanie.

Do pięcioboju stają zespoły po 6-ciu strażaków plus jeden zapasowy.

W pięcioboju każdy z uczestników wykonywa wszystkie punkty programu. Suma zdobytych punktów stanowi wynik ostateczny przygotowania i sprawności danego zespołu.

Związki Wojewódzkie przystępują do zawodów wystawiając po jednej drużynie do marszobiegu, oraz po jednym zespole do pięcioboju.

Związki zamierzające stanąć do omawianych niniejszym zawodów winny przeprowadzić uprzednio odpowiednie ćwiczenia w oddziałach, poczem przeprowadzić zawody eliminacyjne w Okręgach. Na podstawie wyników zawodów okręgowych oficer instrukc. P. W. i W. F. prowadzący pracę w danym okręgu wykona zestawienie zespołu reprezentacyjnego z zaznaczeniem osiągniętych rezultatów. Raporty o wynikach poszczególnych Okręgów służyć będą Związkowi Wojewódzkiemu jako podstawa do wybrania najlepiej ćwiczącego zespołu jako reprezentacji Wojewódzkiej na Zawody ogólnokorporacyjne.

Związki Okręgowe winny niezwłocznie rozpocząć pracę w celu wystąpienia na Zawodach P. W. i W. F. opierając się na istniejących oddziałach P. W. i W. F. W szczególności należy zapoznać z programem zawodów p.p. oficerów instrukc. P. W. i W. F. tudzież uzgodnić z nimi plan pracy, oraz wydać Związkowi Okręgowym odpowiednie zarządzenia wykonawcze.

Umundurowanie sportowe (kostjumy lekkoatletyczne) zawodników ćwiczących w pięcioboju zostanie ustalone i podane do wiadomości Związkowi.

Zawodnicy stający do zawodów będą mieli sprzęt w dostatecznej ilości zapewniony na miejscu.

Zwycięscy w zawodach objętych niniejszym okólnikiem otrzymają odpowiednie nagrody.

Regulamin Zawodów P. W. i W. F. dla oddziałów w zakresie objętym niniejszą instrukcją, otrzymają Związki Wojewódzkie w pierwszym tygodniu stycznia 1929 r.

Związki, które nadesłać zamierzają drużyny reprezentacyjne do zawodów P. W. i W. F. na P. W. K. zawiadomią o tem Główny Związek w terminie do dnia 1.II.1929 r. zaznaczając czy biorą udział w konkurencji i w której mianowicie. Obowiązują również meldunki negatywne.

C Z O Ł E M.

J. Sztromajer
Naczelny Inspektor.

Inż. St. Waligórski
v. przewodniczący.

Okólnik Nr. 29.

Kredyt na domy ludowe. Podaje się do wiadomości, że Oddział w Kielcach Państwowego Banku Rolnego, ulica Sienkiewicza № 57, udziela kredytu na **dokończenie rozpoczętej budowy domu** ludowego na następujących warunkach:

1) Budowa domu ludowego powinna przejść przez uchwałę zebrania osób, przystępujących do budowy, przyczem odpis uchwały, potwierdzony przez władzę komunalną (gminę lub wydział powiatowy) względnie administracyjną (starostwo) winien być przedstawiony Bankowi.

2) Kosztorys budującego się domu ludowego, potwierdzony w powyższy sposób, powinien również być dołączony do podania o kredyt.

3) O ile możliwości, należy przedstawić Bankowi statut domu ludowego, względnie projekt tegoż statutu, zawierający wyraźne postanowienie, że budujący się dom ludowy ma służyć głównie dla celów kulturalno-społecznych oraz, że dla tych celów będzie posiadał odpowiednią salę. W braku statutu okoliczność ta winna być stwierdzona w omawianej pod p. 1) uchwale.

4) Zważywszy, że Bank udziela kredytów jedynie na dokończenie rozpoczętej budowy, winien być w podaniu ustalony i stwierdzony przez gminę stan budowy w chwili wystąpienia z podaniem o kredyt, a nadto winien być dołączony — również stwierdzony przez gminę — wykaz materiałów posiadanych, oraz materiałów brakujących do wykończenia budowy.

5) Ponieważ Komitet budowy domu ludowego nie jest zazwyczaj osobą prawną, Bank pożyczki, udzielane na dokończenie budowy domu ludowego traktuje jako pożyczki indywidualne, udzielone grupom rolników, wobec czego w podaniu winno być wyszczególnione, kto za kredyt przyjmuje odpowiedzialność, oraz winny być dołączone, stwierdzone przez gminę, informacje o stanie majątkowym tychże poręczycieli.

6) W podaniu, względnie uchwale o przystąpieniu do budowy, powinien być wskazany sposób, w jaki Komitet zamierza zamortyzować udzieloną ewentualnie przez Bank pożyczkę, zaś jeżeli gmina przeznaczyła na budowę domu ludowego subwencję, lub jeżeli są zapewnione na ten cel inne źródła wpływów, — okoliczność ta winna być również przez gminę względnie inny właściwy urząd stwierdzona.

7) Państwowy Bank Rolny zwraca szczególną uwagę na ścisłe przestrzeganie powyższych zasad, gdyż brak żądanych informacji względnie dokumentów powoduje zbyt dużą korespondencję i odracza możliwość udzielenia kredytu.

PRZEGLĄD POŻARNICZY

W ROKU
1929-ym

Wiązać będzie słowem drukowanym działaczy pożarniczych, świadomych korzyści poczyną zbiorowych, w myśli i czyny wspólne ku spotęgowaniu samopoczucia obywatelskiego i solidarności korporacyjnej.

Dążyć będzie do pogłębiania wiedzy fachowej w szeregach strażactwa i do podniesienia sprawności straży w walce z pożarami przez dobór popularnych artykułów w zakresie techniki i taktyki pożarnej oraz organizacji obrony przeciwpożarowej.

Odzwierciadlać będzie aktualne wszelkie przejawy twórczych poczyną w związkach strażackich i strażach pożarnych.

Omawiać będzie sprawy wychowania fizycznego, obrony przeciwgazowej i przysposobienia wojskowego w strażach.

Prowadzić będzie stały dział: **Zapytania i odpowiedzi zawodowe**, zawierający najniezbędniejsze wskazówki praktyczne i wyjaśnienia wielu żywotnych zagadnień.

Zapewni swym Czytelnikom możność kompletowania Biblijoteki Strażackiej, bowiem

d o d a

6 bezpłatnych książek fachowych,

stanowiących najnowsze prace wybitnych działaczy pożarniczych. Jako pierwsza premia przygotowany został

KALENDARZ STRAŻACKI NA ROK 1929

(w formie kieszonkowym — oprawny w płótno)

będący: krótką encyklopedją wiedzy strażackiej, informatorem w sprawach pożarnictwa i ogólnopństwowych oraz niezbędnym notatnikiem w pracy strażackiej i w życiu osobistym każdego strażaka.

Prawo do otrzymania bezpłatnie premii Książkowych zyskuja jednak tylko ci Prenumeratorzy, którzy wpłacą zgóry prenumeratę roczną, półroczną lub kwartalną

na konto w P. K. O. Nr. 235.

Prenumerata tygodnika „Przegląd Pożarniczy” łącznie z kosztami przesyłki premii książkowych wynosi:

Rocznie	zł. 24 —
Półrocznie	zł. 12 gr. 50
Kwartalnie	zł. 6 gr. 50

Redakcja i Administracja — Warszawa, ul. Poznańska Nr. 11 m. 5.